

Εἰδικό ΑΦΙΕΡΩΜΑ

«Πρὸς τὸν ἱερόν Κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικόν Λαόν», σ. 3.

Δύο ἱστορικές ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ (Α΄, Β΄) τῆς ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ **ΘΕΜΑ**: «τῇ (μὴ) ἀποφυγῇ τῆς τεκνογονίας καὶ τεκνοτροφίας..., τὰ ἀντισυλληπτικά μέσα καὶ τὴν ἄμβλωση ἢ ἔκτρωση...». (Συνοδεύονται ἀπὸ ἐπεξηγηματικές ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ τῆς Συντάξεως).

«Ἡ πολυτεκνία δέν θέλει πλοῦτη καὶ μεγάλα σπίτια. Θέλει νά ζεῖς ἀπλῶ καὶ νά ἔχεις πίστη στό Θεό, θάρρος καὶ δύναμη... Κάθε παιδί καὶ εὐλογία, μιά ἀθάνατη ψυχὴ...»! (Ὑπερπο-
λύτεκνη Μητέρα ANNA Θεοδώρου ΑΝΤΩΝΙΟΥ, βλ. σ. 31).

 ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ

Τ. 119
2008

Δ Ω Ρ Ε Α Ν

ΕΚΔΟΣΗ
Π.Ε.Φ.Ι.Π.

«Τὸ πελαργίζειν ἐστὶ φιλοτεκνεῖν καὶ φιλογονεῖν».

«Πελαργίζειν» σημαίνει: μίμηση τῶν πελαργῶν, πού εἶναι πτηνά μονογαμικά, φιλότεκνα, πολύτεκνα, φιλόστοργα, ἀλλὰ καὶ φιλογονικά, τιμῶντα ἰσόβια τοὺς γονεῖς. Γι' αὐτὸ ὑπῆρχαν προστατευτικοὶ «πελαργικοί νόμοι», ἐνῶ ἡ τιμὴ-εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς γονεῖς λέγεται «ἀντιπελαργωσις», ὅπως ἀναφέρει ὁ Μέγας Βασίλειος (PG 29, 176C). Εἶναι τὸ σύμβολο τῆς Π.Ε.Φ.Ι.Π.

ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ

Τριμηνιαῖο δημοσιογραφικὸ ὄργανο
τῆς «Πανελληνίας Ἐνώσεως Φίλων
τῶν Πολυτέκνων» (Π.Ε.Φ.Ι.Π.).

ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘ. ΕΝΤΥΠΟΥ: 1721.

Ἔτος 31ο, ἀρ. φύλλου 119,
Ἰούλιος-Αὐγουστος-Σεπτέμβριος 2008.
Ἀκαδημίας 78Δ - 106 78 ΑΘΗΝΑ.
☎ 210-38.38.496, 210-38.22.586,
FAX: 210-38.39.509.

e-mail: pefip@otenet.gr

Α.Φ.Μ.: 090047658, Δ.Ο.Υ. Α' Ἀθηνῶν.
Ἰδιοκτίτης: Π.Ε.Φ.Ι.Π.

Ἐκδότης: Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνίου, τ. Διευθ.
Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, Πρόεδρος Π.Ε.Φ.Ι.Π.

Ἡ Ε.Π.Ο. συντάσσεται ἀπὸ Ἐπιτροπὴ.
Διευθυντὴς Συντάξ.: Ἀγιορείτης Μοναχὸς
Νικόδημος (Μπιλάλης, πτ. Θεολ.-Φιολ.),
Ἀντιπρόεδρος Π.Ε.Φ.Ι.Π.

Ἐκτύπωση: «ΟΜΗΡΟΣ» Ε.Π.Ε.,
Κορωπὶ Ἀττικῆς. ☎ 210-66.43.050.

Ἡ Ε.Π.Ο. ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ
σὲ ὅσους τὴ ζητήσουν, ἀλλὰ καὶ
διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ διὰ μέσου
τῶν Ἱ. Ναῶν, μέ εὐλογία-ἄδεια
τῆς Ἐκκλησίας μας. Δεκτὲς οἱ
προαιρετικὲς Εἰσφορὲς-Δωρεές.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ Π.Ε.Φ.Ι.Π.

- **ΕΘΝΙΚΗ** (Υποκατ/μα ὁδ. Σόλωνος 75) ἀριθμὸς **151/296047-89.**
- **ΕΜΠΟΡΙΚΗ** (Κεντρικὸ, ὁδ. Σοφοκλέους 11) ἀριθμὸς **18950804.**
- **ΑΓΡΟΤΙΚΗ** (Κατ/μα ὁδ. Πανεπιστημίου 23) ἀριθμὸς **002 01 085180 21.**
- **ALPHA BANK** (Κεντρικὸ, ὁδ. Σταδίου) ἀριθμὸς **101002002080906.**

Καὶ σὲ ὅλα τὰ Ὑποκαταστήματα τῶν ἀνωτέρω Τραπεζῶν τῆς Χώρας.

- Οἱ ΔΩΡΕΕΣ σὲ κάθε Φιλανθρωπικὸ Σωματεῖο φοροαπαλλάσσονται 100% μέ κατάθεση στὸ Σωματεῖο καὶ μέχρι τὸ ἀθροιστικὸ ποσὸ τῶν 300 € κατ' ἔτος. Ἐπιπλέον ποσὰ πρέπει νὰ κατατίθενται σὲ Τράπεζα ὑπὲρ τοῦ Σωματείου. Οἱ Δωρεές συνολικά πρὸς διάφορα Φιλανθρωπικά Σωματεῖα φοροαπαλλάσσονται, ἐφόσον ὑπερβαίνουν ἀθροιστικά τὰ 100 € κατ' ἔτος. Σχετικὲς πληροφορίες παρέχει ἡ Π.Ε.Φ.Ι.Π.

Ἡ Π.Ε.Φ.Ι.Π. ἔχει τιμηθῇ μέ:

- ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (1979)·
- ΕΥΛΟΓΙΑ-σύσταση Ἱ. Σ. ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ καὶ Ἱ. Μητροπόλ. Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, Κύπρου·
- ΕΠΑΙΝΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚ. ΑΘΗΝΩΝ (2001)·
- ΕΠΑΙΝΟΥΣ πολλῶν Δημοσ. & Ἱδιωτ. Φορέων.

Ἡ Π.Ε.Φ.Ι.Π. ΕΙΝΑΙ:

- Φιλανθρωπικὸς, κοινωφελὴς καὶ μὴ κερδοσκοπικὸς Σύλλογος, πού λειτουργεῖ ὡς «Σταθμὸς ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ ἀπόρων Ὑπερπολυτέκνων-Πολυτέκνων Ἑλλάδος», ἀπὸ ὅλη τὴ Χώρα, μέ ΕΞΙ (6) ΠΑΙΔΙΑ καὶ ἄνω, ἀνήλικα ἢ σπουδάζοντα.
- **ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ** μέ 5, 4 καὶ 3 ἀνήλικα παιδιὰ, ἰδιαίτερα κηρῶν, ἀναπήρων, ἀσθενῶν, φυλακισμένων, διαζευγμένων, ἀλλὰ καὶ ΑΓΑΜΩΝ μητέρων καὶ γενικά ΕΓΚΥΩΝ, πού πιέζονται γιὰ **ΕΚΤΡΩΣΗ** (βλ. σ. 26), γίνονται κατ' ἐξάιρεση δεκτές. ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ἔγκυρα: πιστοποιητικὸ οἰκογενειακῆς καταστάσεως, ὑγείας-Κρατικοῦ Νοσοκομείου κ.λπ., καθὼς καὶ **οἰκογενειακὴ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ** (καθαρή καὶ σοβαρὴ).

ΔΕΧΟΜΑΣΤΕ-ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ:

- **ΔΩΡΕΕΣ-ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΙΔΗ:** τροφίμα, ἱματισμὸ καινουργῆ ἢ σὲ καλὴ καὶ καθαρὴ κατάσταση, κλινοσκεπάσματα καὶ ἔπιπλα, οἰκιακὰ σκεύη κ.λπ., βιβλία, σχολικὰ εἶδη, παιχνίδια, ἀλλὰ καὶ ΟΙΚΙΕΣ ἢ ΟΙΚΟΠΕΔΑ, ὅπως καὶ παντὸς εἶδους ΔΩΡΕΑ χάρι τῶν συγχρόνων ἡρώων Πολυτέκνων Ἀδελφῶν μας, πού ἀξίζουν τὴν ἠθικὴ καὶ ὕλική ἐνίσχυση ὅλων μας.
- **ΔΩΡΕΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΑ** κυρίως, βλ. ἐπομ. Τραπεζ. Λογαρ/μούς καὶ ἐσώκλειστη Ταχυπληρωμὴ, σ. 30-31.

Α'. ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (1937).*

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρός τόν ιερόν Κλήρον καί τόν εὐσεβῆ Ἑλληνικόν Λαόν.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετά λύπης πολλῆς διεπίστωσεν ὅτι μία ἀπό τῆς χαρακτηριστικωτέρας κακίας τοῦ αἰῶνος μας, μία ὁμολογουμένως ἐκφυλιστική τάσις καί ἐκδήλωσις, ἡ ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας καί τεκνοτροφίας, ἐμφανισθεῖσα παρά τοῖς νεωτέροις ξένοις λαοῖς, ζητεῖ νά εἰσδύσῃ εἰς τήν ἑλληνικήν χριστιανικήν οἰκογένειαν καί τείνει νά σαλεύσῃ τās βάσεις αὐτῆς, νά καταστρέψῃ τήν ἠθικήν ἔννοιαν καί τόν ὑψηλόν τοῦ γάμου σκοπόν, νά διαφθείρῃ τοὺς Ἑλλήνας Χριστιανούς συζύγους καί νά βλάψῃ ἀνεπανορθώτως τὸ Ἑλληνικόν Ἔθνος διὰ τῆς ἀραιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ.

Τῆς κακίας ταύτης πρώτη μὲν ἐκδήλωσις εἶναι ἡ λεγομένη ἄμβλωσις ἢ ἔκτρωσις, ^(α) ὁ φόνος δηλαδή τοῦ ἐμβρύου ἐντός τῶν σπλάγχνων τῆς μητρὸς του –φόνος ἐνεργούμενος κατὰ ποικίλους τρόπους– καί ἡ βιαία ἀποβολή τοῦ φονευθέντος ἁώρου τέκνου. ^{(α), σ.13.} Ἀκόμη δέ σκληροτέρα καί ἐγκληματικωτέρα εἶναι ἡ ἀπόρριψις τῶν ὁμαλῶς γεννηθέντων καί ζώντων βρεφῶν, τὰ ὅποια οὕτω λαμβάνουν τόν θλιβερόν χαρακτηρισμόν «ἐκθετα». ^(β)

^{(β), σ.13.}

*** ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ.** Οἱ (ἀνα)δημοσιευόμενες ἐδῶ δύο σημαντικὲς καί ἱστορικὲς ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνθηκαν «Πρὸς τόν ιερόν Κλήρον καί τόν εὐσεβῆ Ἑλληνικόν Λαόν», ἡ πρώτη-Α' τὸ 1937, πρὶν ἀπὸ 71 ἔτη, καί ἡ δεύτερη-Β' τὸ 1978, πρὶν ἀπὸ 30 ἔτη. Γι' αὐτὸ καί εἶναι σχεδόν ἄγνωστες στὸ εὐρὺ ἑλληνορθόδοξο κοινόν, ἀκόμη καί σέ πολλοὺς νεότερους Ἱερεῖς καί θεολόγους. Ὡστόσο εἶναι ἰδιαίτερα σημαντικό τὸ ὅτι ἡ Β' Ἐγκύκλιος (τοῦ 1978) ἀναφέρεται στὰ κύρια σημεῖα τῆς Α' Ἐγκυκλίου (τοῦ 1937) ἐπικυρωτικά καί τὴν ἀνανεώνει περιληπτικά, καθότι τὸ μέγα καί διαχρονικὸ ἐπίκαιρο θέμα καί τῶν δύο Ἐγκυκλίων εἶναι «ἡ ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας καί τεκνοτροφίας», ὡς «ἐκφυλιστικὴ τάσις καί ἐκδήλωσις», μέ ὅσα αὐτὴ ἡ «κακία τοῦ αἰῶνος μας» συναρτᾶται καί συνεπάγεται. Διότι βασικὲς πλευρές καί διαστάσεις τῆς μεγάλης αὐτῆς «κακίας» εἶναι οἱ φονικὲς ἐκτρώσεις, ἡ ποικιλόμορφη καί ἐφάμαρτη ἀντισηληση, τὸ «θλιβερό» καί οἰκογενειοκτόνο διαζύγιο κ.ἄ., ὅλα μέ πολλὰ καί μόνο βλαβερὰ συνέπειες (ψυχοσωματικὲς, ἠθικὲς, ψυχολογικὲς, κοινωνικὲς, ἐθνικὲς, πανανθρώπινες...).

Τὸ θέμα λοιπὸν τῶν Ἱεροσυνοδικῶν Ἐγκυκλίων εἶναι πολὺπλευρὸν καί σύνθετο, πολὺπλευρο καί πολυδιάστατο. Καί τοῦτο, διότι συνδέεται ἄμεσα μέ τόν πρωταρχικόν καί ἀναντικατάστατον φυσικόν δεσμόν καί ἠθικοκοινωνικόν θεσμόν τοῦ Γάμου-Οἰκογενείας, θεσμόν θεοπατροπαράδοτον ὡς ἱερό-θρησκευτικόν στήν πανανθρώπινον ἱστορίαν.

Γι' αὐτὸ καί ἡ Ἐκκλησία, πού τόν ἐξέψωψε σέ «Μυστήριον Μέγα» (Ἐφεσ. 5, 32), ἔχει ὅχι μόνο ἀναφαίρετον δικαίωμα, ἀλλὰ καί χρέος ἐπιτακτικόν νά ὁμιλεῖ, νά νομοθετεῖ καί νά ὑπερασπίζεται τὰ ἀφορῶντα τόν ἱερόν θεσμόν τοῦ Γάμου-Οἰκογενείας, ἐφόσον κάθε ἄνθρωπος εἶναι πρῶτα καί κύρια «οἰκογενειακὸν ὄν» καί ἔπειτα «πολιτικόν». Αὐτός εἶναι ὁ λόγος πού συχνά ἀναφέρουμε καί τονίζουμε σ' αὐτὸ τὸ Περιοδικόν ὅτι **στό**

Ἐπειδὴ δέ ἡ ἐπανάληψις τῆς κακίας, ἀκόμη καὶ τῆς μεγαλυτέρας, ἀμβλύνει τὸ ἠθικὸν αἰσθητήριον ἢ καυτηριάζει τὴν συνείδησιν, ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ παρίσταται ἡ κακία ὡς τι νόμιμον ἢ τοῦλάχιστον ἀνάξιον λόγου πταῖσμα, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθῆκον αὐτῆς ἐθεώρησε νὰ συστήσῃ τὰ δέοντα πρὸς τὸν Κλῆρον καὶ τὸν Λαόν διὰ τὴν περιστολὴν τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸσον ἡ ἔκθεσις καὶ ἀπόρριψις τῶν νηπίων, ὅσον καὶ ἡ ἔκτρωσις ἀποτελοῦν ὄχι μόνον κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Ποινικὸν Νόμον καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅλων τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, ἐγκλημα φόνου, ἀπὸ τὰ χειρότερα δέ εἶδη τοῦ φόνου. Διότι γίνεται οὗτος προμεμελετημένως, ἐν εὐρυτάτῃ κλίμακι, ἐντὸς αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, τῆς ἀποτελούσης τὴν φυσικὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, ὑπ' αὐτῶν τῶν συζύγων, οἱ ὅποιοι οὕτω καταντοῦν φονεῖς καὶ παιδοκτόνοι, ἀντὶ νὰ εἶναι γονεῖς· ὑπηρετοῦν εἰς τὴν φθοράν καὶ τὸν θάνατον, ἀντὶ νὰ μεταλαμπαδεύουν τὴν ζωὴν!

Ἡ δευτέρα δέ ἐκδήλωσις τῆς ἐκφυλιστικῆς ταύτης κακίας εἶναι ἡ **(γ), παρεμπόδισις τῆς συλλήψεως τέκνων, (γ)** ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ **ο.13.**

→ **ἀξιοθλογικὸ τρίπτυχο «Θρησκεία - Πατρίδα - Οἰκογένεια»**, πού ἔχει πανανθρώπινον καὶ αἰώνιον χαρακτῆρα, **χρονικά προηγείται ἡ Ἀξία Οἰκογένεια**, ἔπεται ἡ Ἀξία Πατρίδα καὶ ὑπέρκειται καὶ ὑπερέχει ἡ Ἀξία Θρησκεία – καὶ γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἑλληνορθόδοξους ἡ Ἀγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας.

Ἀλλῶστε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀχώριστε παρελάβαμε ἀπὸ τοὺς σοφοὺς Προγόνους μας τίς αἰώνιες αὐτές Ἀξίες: **«Ἑστίαν, Πατρίδα, Βωμόν»**, χάρι τῶν ὁποίων ἐκεῖνοι ὀρκίζονταν νὰ θυσιάζονταί («...ὑπὲρ Βωμῶν καὶ Ἑστιῶν...»)! **Ἡ «Ἑστία»-Οἰκογένεια εἶναι ἡ πρώτη τροφὸς καὶ παιδαγωγὸς τοῦ ἀνθρώπου**, ὅπως ἐρμηνεύει στὸ Λόγο Του **«Περὶ παρθενίας»** (κεφ. 23, J. Migne, PG 46, 405C) ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, πού ἦταν ἀπὸ 10 ἀδελφία (ἐγγαμος ὁ ἴδιος, ἀλλὰ κῆρος), ἀδελφὸς τοῦ Ἀγίου καὶ Μ. Βασιλείου: **«Ἀπὸ τῆς ἐστίας (=οἰκογενείας) ἡ χάρις, ἐνταῦθα τὸ τῶν ἀγαθῶν ἐργαστήριον»!** Γι' αὐτὸ καὶ χωρὶς **«ἀνατροφή»-ἀγωγή** μὲ Ἀξίες ὁ ἄνθρωπος **ἀπαξιώνεται, ἀπανθρωπίζεται καὶ ἀποκτηνώνεται!**

Καὶ κληίνουμε ἐδῶ τὸ δικό μας εἰσαγωγικὸ λόγον ἐξηγώντας ὅτι ὁ **ἐκκλησιαστικὸς λόγος**, ὡς διδασκαλία καὶ ἐρμηνεία εὐαγγελικὴ καὶ ἱεροκανονικῆ-ἀγιοπατερικῆ, **δέν «παλιώνει» μὲ τὸν παρελθόντα χρόνον** (30 καὶ 70 ἢ 100 καὶ ἄνω ἐτῶν), ἀλλ' εἶναι καὶ παραμένει **«ζῶν καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον...»** (Πρὸς Ἑβρ. 4, 12), ὡς λόγος ἱερός καὶ τῆς θείας Ἀποκαλύψεως. Ἔτσι καὶ ἡ **ἐπιχειρηματολογία τῶν Ἑγκυκλίων τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας** δέν ἦταν καὶ δέν εἶναι ἐποχικὴ, ἀλλὰ **διαχρονικὰ ἐπίκαιρη, ἐγκυρὴ καὶ ἰσχυρὴ καὶ ΣΗΜΕΡΑ** (ἐκτός βέβαια κάποιων ἀριθμητικῶν-στατιστικῶν στοιχείων, πού μὲ τὸ χρόνον μεταβάλλονται).

ΕἰΣΗΓΟΥΜΕ τέλος ὅτι τὸ κείμενον τῶν Ἑγκυκλίων εἶναι τὸ **πρωτότυπο** καὶ **αὐθεντικόν** (σέ γλώσσα καταληπτὴ Καθαρεύουσα). Ὅσο γιὰ τίς ἀριθμητικὲς παραπομπές (1–9), εἶναι βιβλιογραφικὲς καὶ ἀνήκουν στὸ κείμενον τῆς Α' Ἑγκυκλίου (1937) καὶ παρατίθενται στὸ τέλος τῆς. Οἱ παραπομπές μὲ ἀλφαβητικὴ σειρὰ **(α), (β), (γ)...** ἀναφέρονται στὴν Α' ἐπίσης Ἑγκύκλιον ὡς Σημειώσεις-Σχόλια τῆς Συντάξεως καὶ παρατίθενται στὸ τέλος τῆς (σ. 13). Οἱ παραπομπές μὲ ἀριθμητικὴ σειρὰ **(1), (2), (3)...** ἀναφέρονται στὴ Β' Ἑγκύκλιον (1978) καὶ παρατίθενται στὸ τέλος τῆς (σ. 25).

ὄνομα «**νεομαλθουστανισμός**».^(δ) Διά τῆς πράξεως ταύτης οἱ σύζυγοι ἀρνοῦνται νά γίνουν γονεῖς καί μεταβάλλουν τά σπλάγχνα των εἰς ἄγωνα καί στεῖρα, μαιώνοντες καί καταργοῦντες ἐσκεμμένως τόν φυσικόν νόμον τῆς γεννήσεως. Τό ἔγκλημα δέ τοῦτο, τό ὁποῖον καί κοινωνιολόγοι ἔξω τοῦ Χριστιανισμοῦ εὐρισκόμενοι ἐχαρακτήρισαν ὡς «τὴν πλέον ἐπαναστατικὴν πράξιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἡθικῆς»¹, τό ἔγκλημα τοῦτο διεδόθη πλέον εὐρύτατα εἰς τόν κόσμον, ἀπειλεῖ δέ καί τὴν σὼφρονα καί εὐσεβοῦσαν Ἑλλάδα.^(ε)

(ε),
σ.14.

Εἰς τὰς δύο λοιπὸν ταύτας ἐκδηλώσεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων περιλαμβάνει πλείστας καί ἀνομολογήτους περιπτώσεις, παρουσιάζεται ἡ μεγάλη αὕτη ἀφύσικος κακία, ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας καί τεκνοτροφίας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀλάνθαστος τῶν αἰώνων πεῖρα διδάσκει ὅτι πᾶσα παράβασις καί ἀνατροπὴ νόμων φυσικῶν ἔχει συνεπείας, πᾶσα δέ παρακοή ἠθικῶν νόμων, κατὰ τὴν θεόπνευστον βεβαίωσιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, «ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν» (Ἐβρ. β' 2), διὰ τοῦτο καί ἡ παράβασις τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι διέπουν τὴν γέννησιν τῶν ἀνθρώπων, νόμων ὅχι μόνον φυσικῶν, ἀλλὰ καί ἠθικῶν, δέν ἦτο δυνατόν νά μείνῃ ἄνευ συνεπειῶν, ἄνευ τιμωριῶν φυσικῶν καί ἠθικῶν.

Καί αἱ μὲν **φυσικαὶ συνέπειαι** τῆς παραβάσεως ταύτης διαπιστοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἀντιπροσώπων, τῶν ὁποίων τὰς γνώμας συγκεφαλαιοῦν δύο ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἱατρικὰς αὐθεντίας ἐν τῇ γυναικολογίᾳ, γράφοντες ὅτι «πᾶσαι αἱ μέθοδοι αἱ παρεμποδίζουσαι τὴν σύλληψιν τέκνων συνεπάγονται βέβαιον κίνδυνον εἰς τὴν ὑγείαν τῆς γυναικός»· διότι, λέγουν, «ἡ φύσις δέν δύναται νά ἐμπαίζεται»². Ἀφ' ἑτέρου δέ ἕτερος διάσημος γυναικολόγος λέγει ὅτι ἡ πράξις αὕτη «δέν εἶναι μόνον ἐξευτελισμός, ἀλλ' αὐτόχρομα ἡ καταστροφὴ τοῦ γάμου· κίνδυνος διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ συζύγου καί ἔγκλημα κατὰ τῆς συζύγου, ἱκανὴ νά δημιουργήσῃ **τέλειον ἐκφυλισμόν τῆς φυλῆς**»³. Ἀκόμη δέ τρομερώτεροι εἶναι αἱ **συνέπειαι τῶν ἐκτρώσεων**, διότι τό ἔγκλημα τοῦτο δημιουργεῖ εἰς τὰς μητέρας σοβαρωτάτας ἀσθενείας καί δὴ καί θάνατον. Ἀρκεῖ νά σημειωθῇ ὅτι ἡ μεγάλη θνησιμότης τῶν ὑφισταμένων ἑκτρώσιν μητέρων –κατὰ δεκάδας χιλιάδων ἀποθνήσκουν κατ' ἔτος εἰς τὰ μεγάλα Κράτη τῆς Εὐρώπης– ἠνάγκασε τοὺς εἰδικούς καθηγητὰς νά ἀπευθύνουν ἀπελπιστικὰς ἐκκλήσεις πρὸς τὴν «Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν»^(ς) διὰ τόν περιορισμόν τοῦ κακοῦ τούτου. Πλῆθος δέ βιβλίων ἐκδίδεται εἰς τὴν Εὐρώπην καί τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, διὰ τῶν ὁποίων τονίζεται ἡ ἔνεκα τῶν τρομερῶν τούτων συνεπειῶν τῆς ἀνταρσίας κατὰ τοῦ νόμου τῆς γεννήσεως «φρίκη τῆς φυλετικῆς αὐτοκτονίας»· καί θεωρεῖται προσεχὴς «ὁ κίνδυνος τοῦ ἐκφυλισμοῦ καί τοῦ ἐξαφανισμοῦ ὅλης τῆς λευκῆς φυλῆς».

(ς),
σ.14.

Ἀλλὰ δέν εἶναι μικροτέρου λόγου ἄξιοι αἱ **ἠθικαὶ συνέπειαι**. Διότι οἱ φυσικοὶ καί ἠθικοὶ νόμοι εἶναι ἀλληλένδετοι· αὕτη δέ ἡ ἱατρικὴ

ἐπιστήμη χαρακτηρίζει τὴν παρεμπόδισιν τῆς τεκνογονίας ὡς «κακίαν παρά φύσιν»⁴. Ἄμεσος λοιπὸν ἠθικὴ τιμωρία τῆς κακίας ταύτης εἶναι ἡ διατάραξις τῆς συζυγικῆς ἁρμονίας καὶ οἰκογενειακῆς εἰρήνης. Διότι εἰς ὅσας συζύγους διατηρεῖται εὐσυνειδησία τις δέν εἶναι δυνατόν τὴν ἁμαρτίαν ταύτην νά μή παρακολουθῇ **ἐσωτερικὴ πάλη, ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως** – τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον τό ἔνστικτον τῆς γεννήσεως εἶναι καὶ ἠθικόν ἔνστικτον, βαθέως ἐρριζωμένον εἰς τὴν ψυχὴν· πολλάκις δέ **ψυχολογικὴ κατάθλιψις**, ἡ ὁποία ὄχι μόνον καταστρέφει τὴν οἰκογενειακὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ εἰς τὴν σύζυγον **σοβαράς νευρικές διαταραχάς**,^(ζ) ὅπως διεπίστωσε καὶ τό κατὰ τό **ο.14.** 1929 συγκροτηθέν ἐν Ὁλλανδίᾳ συνέδριον ψυχιάτρων. Ἡ δέ διαταραχὴ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καθίσταται πολὺ μεγαλύτερα, ὅταν τό ἓν ἢ τὰ δύο παιδιά, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ σύζυγοι διὰ τοιούτων ἐγκληματικῶν μεθόδων περιώρισαν τὴν γονιμότητά των, ἀποθάνουν ἢ ἄλλως ἐγκαταλείψουν τοὺς γονεῖς, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν οὗτοι δέν δύνανται πλέον νά ἐπανορθώσουν τό σφάλμα των διὰ νέας τεκνογονίας.

Ἀλλ' ἀκόμη μεγαλύτερα ἠθικὴ τιμωρία τῆς κακίας ταύτης εἶναι ἡ οὐχὶ σπανίως ἐπακολουθοῦσα αὐτὴν **συζυγικὴ ἀπιστία καὶ τό (n), διαζύγιον.** **(n)** Διότι ὁ διὰ τῶν τοιούτων μέσων καθιστάμενος στεῖρος **ο.14.** καὶ ἄγονος γάμος, ἐπειδὴ στερεῖται τοῦ ἠθικωτέρου αὐτοῦ στοιχείου – δηλαδὴ τῆς γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τέκνων, τὰ ὁποῖα στολίζουν, ἀλλὰ καὶ στηρίζουν τὸν οἰκογενειακόν βίον– μεταπίπτει εἰς ἐξευτελιστικὴν μορφήν ὑλοφροσύνης. Τὴν ἀλήθειαν δέ ταύτην δέν ἀρνοῦνται καὶ οἱ εἰλικρινέστεροι τῶν ἐκ κακῆς ἰδεολογίας ὑποστηρικτῶν τῆς ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας. Ὁμολογοῦν ὅτι «ὁ ἐλεύθερος ἔρως» θά εἶναι τό φυσικόν κατάντημα τῶν ἰδεῶν των· καὶ δέν διστάζουν νά βεβαιώσουν ὅτι «τό διαζύγιον ἐξώρμησε διὰ νά καταστρέψῃ τὸν γάμον»⁵. Ἐπὶ πλέον οἱ ἴδιοι ἀναγνωρίζουν ὅτι «ἡ δημοσία καὶ ἀπεριόριστος διάδοσις καὶ διδασκαλία **τῆς χρήσεως τῶν προλαμβανόντων τὴν σύλληψιν μέσων εἶναι ἐξαχρεώσεις καὶ ἐγκυμονεῖ συμφοράν**»⁶.

Δέν ἀγνοοῦμεν ὅτι πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀνταρσίας κατὰ τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ καὶ κατὰ τῶν αἰωνίων νόμων τῆς ζωῆς, ἀνταρσίας τελουμένης διὰ τῆς παρεμποδίσεως τῆς τεκνογονίας, προβάλλουν τινές τὴν οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τῶν γονέων καὶ τοὺς ὑγιεινοὺς κινδύνους τῆς μητρότητος.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν ἔχομεν νά σημειώσωμεν τὰ ἑξῆς: Ὅτι τὴν τεκνογονίαν τὴν ἀποφεύγουν ὑπὲρ πάντα ἄλλον αἱ εὐποροῦσαι τάξεις, αἱ ὁποῖαι βεβαίως δέν δύνανται νά ἐπικαλεσθοῦν τοιοῦτον λόγον. Εἰς τὰς ἄλλας τάξεις γνωρίζομεν καλῶς ὅτι ὑπάρχει οἰκονομικὴ ἀνεπάρκεια, πολλαχοῦ καὶ ἡ πτωχεία, ἰδιαίτερος δέ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως. Ἀλλ' ἡ πτωχεία καὶ αἱ στερήσεις εἶναι τόσον παλαιαί, ὅσον καὶ ἡ ἀνθρωπότης. Οἰκονομικά δέ

κρίσεις, μεγαλύτεραι ακόμη και της σημερινής, έσημειώθησαν πολλάκις κατά τον ροή των αιώνων. Είς ουδεμίαν δέ εποχήν αι οικονομικαί συνθήκαι υπήρξαν τόσοι ευνοϊκαί, ώστε οί γονεῖς νά μή δύνανται νά προβάλλουν τήν οικονομικήν ανεπάρκειαν ως δικαιολογίαν της ανταρσίας κατά της τεκνογονίας. Έν τούτοις αι προγενέστεραι χριστιανικαί γενεαί έδειξαν αξιοθαύμαστον πειθαρχίαν είς τον νόμον της μεταδόσεως της ζωής. Πάντως ή αντιμετώπισις και θεραπεία της οικονομικής στενοχωρίας ενός έθνους δέν επιτυγχάνεται ποτέ διά της φυλετικής αυτοκτονίας, τήν όποιαν δημιουργεί ή άρνησις των γεννήσεων, αλλά διά της γενικωτέρας βελτιώσεως της ζωής.

Η βελτίωσις δέ αύτη ανήκει πρώτον μέν είς τά Κράτη. Ταύτα ανταμείβοντα τάς μεγάλας υπηρεσίας, τάς όποιάς προσφέρουν αι πολύτεκνοι οίκογένειαι, βοηθοῦν τάς οίκογενείας ταύτας διά της δικαιότερας κατανομής των φορολογικῶν βαρῶν και διά της παροχής είς αυτάς ευκολιῶν και βοηθημάτων, πολλῶ μάλλον καθόσον τό μεγαλύτερον μέρος των δαπανῶν των Κρατῶν **είς χρῆμα και είς αἷμα προσφέρουν αι πολύτεκνοι οίκογένειαι**. Δεύτερον δέ ή οικονομική βελτίωσις ανήκει και είς έν έκαστον άτομον. Διότι εἶναι πλεῖστοι αι οίκογένειαι αι δαπανῶσαι ποσά μεγάλα είς περιττά, είς ουσιαστικῶς **ἄχρηστα εἶδη πολυτελείας**,^(θ) είς απαιτήσεις της άχορτάστου αὐτῆς και τυραννικῆς^{(θ), σ.14.} διά τον κόσμον θεότητος, ή όποία λέγεται **«μόδα»**. Άρκεῖ νά σημειωθῇ ὅτι περί τά έξακόσια δισεκατομμύρια δραχμῶν σπαταλῶνται είς διαφόρους χώρας έτσιως μόνον **διά τον καλλωπισμόν!** Εἶναι δέ γεγονός λυπηρόν ὅτι, κατ' απομίμησιν είς τήν τοιαύτην σπατάλην διά τά περιττά, παρακολουθοῦν τάς ευπορωτέρας τάξεις και αι οικονομικῶς εξηντλημέναι και πτωχαί οίκογένειαι.

Έάν άφ' ενός μέν αποφευχθοῦν αι τοιαῦται δαπάναι, άφ' έτέρου δέ οί Χριστιανοί στήριχθοῦν είς τον μέγαν εκείνον παράγοντα της ζωῆς, τον άνωτερον παντός οικονομικοῦ παράγοντος και πλούτου, **τήν έμπιστοσύνην είς τήν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ**,^(ι) ασφαλῶς^{(ι), σ.15.} ή θλιβερά ανταρσία κατά τοῦ θείου νόμου της γεννήσεως θά έπαυε. Διότι οί Χριστιανοί τουλάχιστον δέν θά έπρεπε ποτέ νά λησμονοῦν ὅτι ὁ αγαθός Πατήρ, ὁ Θεός, εἶναι φυσικῶς αδύνατον νά άδιαφορήσῃ διά τήν συντήρησιν των άθῶων παιδιῶν, τά όποια αὐτοί φέρουν είς τον κόσμον πειθαρχοῦντες είς τον δημιουργικόν του νόμον. Καθώς επίσης δέν θά έπρεπε νά άγνοοῦν τήν ανεκτίμητον οικονομολογικήν σημασίαν, τήν όποιαν έχουν διά τον οίκογενειάρχην τον ευσεβῆ και αὐτάρκη οί θεῖοι λόγοι: **«Έστι πορισμός μέγας ή ευσέβεια μετ' αὐταρκειας»** (Α' Τιμοθ. ς' 6).

Ός πρός τούς υγιεινούς κινδύνους της μητρότητος υπενθυμίζομεν είς τούς Χριστιανούς τά έξῆς: Ότι οί πραγματικοί κίνδυνοι της υγείας έκ της πειθαρχίας είς τό ιερόν καθῆκον της μητρότητος δέν εἶναι οί μοναδικοί

κίνδυνοι, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀποφυγή τῶν γεννήσεων νά ἐξασφαλίσῃ εἰς τήν σύζυγον ἄκραν ὑγείαν καί μακροβιότητα. Διότι, ὡς ἐσημειώσαμεν καί προηγουμένως, εἶναι ἀσυγκρίτως μέν ἐπικινδυνωδεστέρα εἰς τήν ὑγείαν τῆς συζύγου ἡ ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας, πλεῖστοι δέ ἄλλοι κίνδυνοι τῆς ὑγείας καί τῆς ζωῆς, ἄσχετοι πρὸς τήν μητρότητα, ἐλλοχεύουν ἀνά πᾶν βῆμα τῆς ζωῆς καί ἀπειλοῦν πάντα ἄνθρωπον. Ἀλλ' ἐκτός τούτου θέλομεν νά ὑπενθυμίσωμεν ἰδιαίτερος εἰς τοὺς Χριστιανούς συζύγους ὅτι πᾶν καθῆκον ἔχει καί τοὺς κινδύνους του, ἀποφεύγων δέ ὁ Χριστιανός τό καθῆκον ἔνεκα τῶν κινδύνων θά ὑποπέσῃ εἰς μεγαλυτέρους καί καταστρεπτικούς· ὅτι **πᾶς Χριστιανός καλεῖται εἰς τὸν βίον αὐτόν νά σῃκώσῃ καί ἓνα σταυρόν, τοιοῦτος δέ εἶναι διὰ τοὺς συζύγους ἡ πατρότης καί ἡ μητρότης·** **(ια)** ὅτι εἶναι ἰδιαίτερος κλῆρος τῆς γυναικὸς ἡ διὰ τῆς πρώτης τοῦ Θεοῦ ἀποφάσεως ὀρισθεῖσα μετὰ τήν παράβασιν τῆς Εὐας κατάστασις, τό νά γεννᾷ τὰ τέκνα της ἐν μέσῳ λύπης καί πόνων καί θυσιῶν. Ἀλλ' ἐκ παραλλήλου ὁ Χριστιανισμός ἔδωκε μέγιστον ἀντίρροπον, ἀνεκτίμητον ἀμοιβήν εἰς πᾶσαν Χριστιανήν σύζυγον, ἡ ὁποία ὡς πιστή καί ἀληθινὴ Χριστιανὴ λαμβάνει ὅλα τὰ συνοδεύοντα τήν τεκνογονίαν βάρη: **«Ἡ γυνή»,** λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, **«σωθήσεται διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐάν (οἱ σύζυγοι) μείνωσιν ἐν πίστει καί ἀγάπῃ καί ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης»** (Α' Τιμ. β' 15).

Δέν παραλείπομεν δέ νά καταστήσωμεν γνωστόν εἰς τοὺς συζύγους ὅτι εἰς περιστάσεις ἐξαιρετικῶς δυσκόλους, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπιβάλλεται ἀναποφεύκτως ἡ ἀποφυγή τῆς τεκνογονίας, **τό μόνον νόμιμον μέσον εἶναι ἡ δι' ἐγκρατείας ἀποχή τῶν γενετησίων συζυγικῶν σχέσεων.** **(ιβ)** Τό μέσον τοῦτο, τό ὁποῖον καί αὐτὴ ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη **(ιβ)** συνιστᾷ⁷, φαίνεται μέν αὐστηρόν καί ἀκατόρθωτον, ἀλλὰ φαίνεται τοιοῦτον μόνον εἰς τοὺς μὴ Χριστιανούς, μόνον εἰς τοὺς ζῶντας κατὰ σάρκα καί οὐχί κατὰ πνεῦμα. Εἰς τοὺς ἀληθινούς Χριστιανούς εἶναι δυνατόν. Διότι γενικῶς μέν **«καρπὸς τοῦ Πνεύματος»,** τό ὁποῖον οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοὶ λαμβάνουν, εἶναι **«ἡ ἐγκράτεια»,** λέγει ὁ θεόπνευστος Ἀπόστολος Παῦλος (Γαλ. ε' 22, 23)· εἰδικώτερον δέ οἱ εὐσεβεῖς σύζυγοι λαμβάνουν ἀπὸ Θεοῦ τήν χάριν διὰ νά ἀντιμετωπίζουν τὰς δυσκόλους περιστάσεις τῆς συζυγικῆς ζωῆς, χάριν ἱκανοῦσαν εἰς θυσίας καί αὐταπάρνησιν. Τοῦτο εἶναι ἀλήθεια βεβαιωτάτη, ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς παλαιότερας καί τῆς συγχρόνου πείρας.

Ἵνα διαφωτίσωμεν τοὺς Χριστιανούς περισσότερον ἐπὶ τοῦ σπουδαιότητος καθήκοντος τῆς τεκνογονίας, τό ὁποῖον ἀρνεῖται ἡ σημερινὴ ἀνώμαλος καί τεταραγμένη ἐποχὴ, σημειοῦμεν ὀλίγας γραμμάς, ἀφ' ἐνός μέν **περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς καί τοῦ γάμου,** ἀφ' ἑτέρου δέ περὶ τῶν βαθυτέρων αἰτίων, τὰ ὁποῖα προῦκάλεσαν τήν κατὰ τοῦ καθήκοντος τούτου ἀνταρσίαν.

Βασική πλάνη, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τῆς τεκνογονίας ἀνταρσία, εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας ἔχασε τὴν συνείδησιν τοῦ σκοποῦ τῆς ζωῆς. Διότι ὡς τοιοῦτον σκοπὸν ἔθεσε τὴν ἐγωϊστικὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου, ἐνῶ σκοπὸς τῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος. **Σκοπὸς δὲ τοῦ γάμου⁽¹⁵⁾ εἶναι⁽¹⁵⁾ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ διὰ τῆς τεκνογονίας μετάδοσις καὶ διαίωναίσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀμοιβαία τῶν συζύγων βοήθεια καὶ ἠθικὴ συμπλήρωσις, διὰ τῆς ἐνότητος ψυχῶν καὶ καρδιῶν τελουμένη.** Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀνθρώπου «εἶπε Κύριος ὁ Θεός· οὐ καλόν ἐστίναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν κατ' αὐτόν. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς· καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεὸς λέγων, **αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε**» (Γεν. α' 28). Εἶναι δὲ προφανές ὅτι ἡ εὐλογία αὕτη τοῦ Θεοῦ πρὸς τεκνογονίαν εἶναι ἐντολὴ αὐτοῦ καὶ νόμος αἰώνιος καὶ ἀκατάλυτος. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιστήμη, τὰ πράγματα ἐρευνῶσα, ἀντιλαμβάνεται καὶ ἀποφαίνεται ὅτι «ἡ μητρότης εἶναι κανονικὴ καὶ φυσιολογικὴ λειτουργία τῆς γυναικὸς καὶ ὁ φυσικὸς σκοπὸς τοῦ γενετισμοῦ κύκλου»⁸. Διὰ τοῦτο δὲ ὁ μὲν γάμος ὑψώθη εἰς Μυστήριον τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ ἐξαίρετος εἰς αὐτόν ἀπενεμήθη σημασία διὰ τῶν θεοπνεύστων ἐκείνων λόγων τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, διὰ τῶν ὁποίων οὗτος σχετίζει στενότατα τὸν γάμον πρὸς τὸ «μέγα μυστήριον» τῆς ἐνώσεως τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς Ἐκκλησίας (Εφεσ. ε' 23, 31, 32). Τὰ δὲ τέκνα ἐθεωρήθησαν ἀνέκαθεν ὡς **θεῖα δῶρα, εὐλογία Θεοῦ.** «Οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον», ὅταν εἶναι «ἡ μὲν γυνὴ αὐτοῦ ὡς ἄμπελος ἐϋθνηνοῦσα⁽¹⁶⁾ (16), ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας αὐτοῦ, οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, ἴδῃ δὲ υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ», λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ τοῦ Ψαλμωδοῦ (Ψαλμ. ρκζ' 3).

Πρέπει δ' ἐπίσης νὰ γνωρίζουν οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ ὅτι ἡ **βαθυτέρα αἰτία καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνταρσίας κατὰ τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς γεννήσεως εἶναι ἡ ἐχθρότης κατὰ τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ Ἡθικῆς.** Διὰ τοῦτο ἡ κίνησις κατὰ τῆς τεκνογονίας, τόσον εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὑπῆρξεν ἔργον τῆς προπαγάνδας τῶν λεγομένων «ἀθεϊστῶν». Τοῦτο ὁμολογοῦν καὶ συγγραφεῖς ἔξω τοῦ Χριστιανισμοῦ εὐρισκόμενοι⁹, οἵτινες βεβαιώνουν ὅτι ἡ κατὰ τῶν γεννήσεων προπαγάνδα «εἶναι κλάδος εὐρυτάτης κινήσεως, ἡ ὁποία ἔργον ἔχει νὰ καταστρέψῃ τὴν παραδεδομένην ἠθικὴν». Συνήργησαν δὲ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς προπαγάνδας ἡ νεωτέρα λογοτεχνία, τὸ θέατρον, ὁ κινηματογράφος, διδάσκοντα ἐντέχνως τὴν ἀποφυγὴν μὲν τῶν οἰκογενειακῶν καθηκόντων καὶ ἀρετῶν, ἐξυμνοῦντα δὲ τὸ διαζύγιον καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀπολαύσεων. Καθὼς ἐπίσης σπουδαίως συνετέλεσαν **αἱ λεγόμεναι «φεμινιστικαί» ἰδέαι,** αἱ ὁποῖαι, μαζί μὲ τὴν οἰκονομικὴν

καί πολιτικοκοινωνικήν χειραφέτησιν τῆς γυναικός, ἐζήτησαν καί τὴν ἀπὸ τοῦ καθήκοντος τῆς μητρότητος χειραφέτησιν· διότι τὴν διδάσκουν «ν’ ἀποφεύγῃ τὴν μητρικὴν δουλείαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καί ὁ ἄνδρας εἶναι ἀπηλλαγμένος»!

Θεωροῦντες ἐπαρκῇ τὰ σημειωθέντα ἀνωτέρω, ἵνα καταδειχθῇ τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήματος τούτου, τὸ ὁποῖον διαπράττεται κατὰ τῆς οἰκογενείας, κατὰ τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς, κατὰ τοῦ ἁθωτέρου τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας προσώπου, δηλαδή κατὰ τοῦ Παιδιοῦ, **ἀ-
πευθυνόμεθα ἤδη πρὸς τοὺς αἰδεσιμωτάτους Ἱερεῖς πρωτί-
στως καί ἰδιαίτερος πρὸς τοὺς ἀσκοῦντας τὸ ὑπουργημα τοῦ
Πνευματικοῦ Πατρός, τοῦ διακονοῦντος εἰς τὸ Μυστήριον τῆς
Ἑξομολογήσεως.** Ὑπενθυμίζομεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐνιαία καί ἀπὸ
(ιε), **σ.17.** **σις τῆς Ἐκκλησίας, (ιε)** ἡ διδάσκουσα ὅτι ἡ ἀποφυγὴ τῶν
τέκνων εἶναι πρᾶξις παράνομος καί ἐσκεμμένη ἀντίστασις τοῦ
ἀνθρώπου πρὸς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐάν δέ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο
καί ἑτερόδοξοι ἐκκλησίαι προσεπάθονσαν νὰ μὴ ἀποστοῦν τῆς παραδό-
σεως ταύτης, πολλῶ μᾶλλον ἐπιβάλλεται αὐστηρά προσήλωσις εἰς ἡμᾶς
τούς Ὁρθοδόξους, τοὺς ἀκλινεῖς τηρητὰς τῶν ἀρχῆθεν παραδεδομένων
δογματικῶν καί ἠθικῶν ἀληθειῶν.

Δέν ἀγνοοῦν οἱ σεβάσμιοι Ἱερεῖς ὅτι πᾶσα μὲν παράβασις ἱερατικοῦ
καθήκοντος δημιουργεῖ εἰς τὸν Ἱερέα βαρεῖαν εὐθύνην καί ἐνδέχεται νὰ
προκαλέσῃ ποινὰς ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἐξήγγειλεν ὁ Κύριος (ιδέ Ματθ.
κδ’ 48–51 καί Λουκ. ιβ’ 45–46) κατὰ τοῦ κακοῦ οἰκονόμου (οἰκονόμοι
δὲ τῶν Μυστηρίων εἶναι οἱ Ἱερεῖς). Ἀλλ’ ἡ διαγωγή τοῦ Πνευματικοῦ,
ὅστις περὶ τοῦ ζητήματος τῆς τεκνογονίας φρονεῖ ἀντίθετα πρὸς ὅσα ἡ
ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διδάσκει καί ὅπως δὴποτε συγκα-
τατίθεται εἰς τὴν ἀνταρσίαν τὴν ὁποίαν διαπράττουν οἱ δι’ οἰωνδήποτε
μεθόδων ματαιοῦντες τὴν σύλληψιν καί τὴν γέννησιν τέκνων γονεῖς,
ὕπάζεται εἰς τὰ μεγάλα καί ἐγκληματικά σκάνδαλα, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ
εὐθύνη τοῦ Ἱερέως εἶναι τρομερά. Δι’ αὐτόν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ
ἐφαρμόζουν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι τοῦ Κυρίου «ὁδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς
δὲ τυφλὸν ἐάν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται» (Ματθ. ιε’ 14).

**Ἀπευθυνόμεθα δεύτερον πρὸς τοὺς Ἱατροὺς καί δὴ τὸν περὶ
τά μαιευτικά καί γυναικολογικά ἀσχολούμενον κλάδον τῶν ἱατρῶν.**
Γνωρίζουν οὗτοι ὅτι ἀσκοῦν ὑψηλὸν ἔργον καί ἄξιον πάσης τιμῆς· δι-
ότι συνεργοῦν μὲν εἰς τὴν ἐκμαίευσιν τῆς ζωῆς –καθιστάμενοι οὕτως
ἐν τινι μέτρῳ συνεργάται τοῦ Δημιουργοῦ–, εἶναι δέ οἱ φυσικώτεροι
μετὰ τοὺς γονεῖς προστάται τῆς ἁθωτέρας ἡλικίας, τῆς παιδικῆς, καί
οἱ σπουδαιότεροι ἐργάται εἰς τὴν συντήρησιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς
καί τὴν ἀποκατάστασιν τῆς υἰείας. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς παραγγέλλει τιμὴν
πρὸς τοὺς ἱατροὺς: *Τίμα ἱατρὸν... καὶ γὰρ αὐτόν ἔκτισε Κύριος... καὶ αὐτός*

ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ» (Σοφ. Σειρ. λη' 1, 6).

Ἀλλά καί οἱ ἱατροὶ δέν πρέπει, ὥς τινες ἐξ αὐτῶν πράττουν, δυστυχῶς, νά λησμονοῦν τόν ὑψηλόν τοῦτον προορισμόν των καί νά παίζουν ρόλον ἐμμέσου φονέως, διενεργοῦντες ἐκτρώσεις ἢ ὅπωςδήποτε διευκολύνοντες τήν ματαίωσιν τῆς συνεχίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῆς παρεμποδίσεως τῆς συλλήψεως καί τεκνογονίας. Ὡς σκεφθοῦν ὅτι ὁ μέν Ἱπποκράτης, καίτοι ἔζησεν εἰς εἰδωλολατρικὴν ἐποχὴν, ἐβεβαίωσεν: **«ἀγνῶς καὶ ὁσίως διατηρήσω βίον τόν ἐμόν καί τέχνην τὴν ἐμήν»**, ἀπηγόρευε δέ εἰς τοὺς μαθητάς του τὰς ἐκτρώσεις καὶ ἔθεσεν εἰς τόν **Ὅρκον τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι δέν θά δώσουν εἰς γυναῖκα «πесσόν φθόριον»**.^(ις) Αὐτοὶ δέ ὡς Χριστιανοὶ ἱατροὶ ἔδωκαν ὅρκον ὅτι θά χρησι-^{(ις),}
μοποιήσουν τὴν ἐπιστήμην των **«εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ σωτηρίαν ἀνθρώπων»**.^{ο.17.} Πῶς λοιπόν κατόπιν τούτου, Χριστιανοὶ ἱατροὶ αὐτοί, καταβιβάζουν τὴν ἐπιστήμην καί τὴν συνειδήσιν των εἰς τόσον εὐτελές καί ἐγκληματικόν ἐπίπεδον;

Ἀπευθυνόμεθα τέλος πρὸς τὸν πιστὸν Λαόν. Τὸν βεβαιοῦμεν ὅτι ὁ γάμος δέν εἶναι ἀπλῆ σαρκικὴ ἔνωσις ἀνδρός καί γυναικός, ἀλλὰ κλῆσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς συζύγους νά γίνουν γονεῖς.^(ιζ) ὅτι τὰ τέκνα δέν εἶναι ἀπλῶς φυσικὸς καρπὸς τῆς γυναικείας συζυγίας, ἀλλὰ δῶρα καὶ εὐλογία Θεοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ δόξα δι' αὐτούς. Διότι διὰ τῆς γεννήσεως αὐτῶν οἱ γονεῖς γίνονται ὄργανα τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς δημιουργίας· ὅτι πᾶν τέκνον εἶναι διὰ μέν τὸ Κράτος ὁ δυνάμει πολίτης, διὰ δέ τὴν Ἐκκλησίαν ὁ δυνάμει ἅγιος καὶ τέκνον τοῦ οὐρανίου Πατρός.^{ο.18.}

Διαμαρτυρόμεθα ἐντόνως καὶ καταδικάζομεν ἀπολύτως πᾶσαν μέθοδον τοῦ μολύνοντος τὸν ἀγνόν οἰκογενειακὸν βίον «νεομαλθουσιανισμοῦ»,^(ιη) ὁ ὁποῖος ματαιώνει τὴν σύλληψιν διὰ λόγους ἐ-^{(ιη),}
γωϊστικούς, ἀνέσεων καὶ ἀπολαύσεων, πολλῶ δέ μᾶλλον τὴν ἐκτρώσιν· διότι αἱ φονικαὶ πράξεις αὗται εἶναι ἐσκεμμένη ἀντίστασις κατὰ τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνταρσία κατὰ τῶν νόμων αὐτοῦ. Πᾶσα δέ τοιαύτη ἀνταρσία εἶναι ἀδύνατον νά μὴ τιμωρηθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ὡς δεικνύει τόσον **τὸ παράδειγμα τοῦ Αὐνάν**,^(ιθ) τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐθανάτωσε διὰ ^{(ιθ),}
τὸν λόγον ἀκριβῶς τοῦτον (Γενέσ. λη' 8–10), ὅσον καὶ ἡ βεβαιότης τοῦ ^{ο.18.}θείου Παύλου, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ἡ τεκνογονία εἶναι μέσον σωτηρίας διὰ τοὺς πιστοὺς συζύγους (Α' Τιμοθ. β' 15), ἄρα δέ ἀπώλεια τῆς σωτηρίας ἀποτελεῖ ἡ ἐσκεμμένη παρεμπόδις αὐτῆς.

Δέν ἀγνοοῦμεν τὴν τάξιν τῶν γονέων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν μεγάλας δυσκολίας ἐν τῷ συζυγικῷ των βίῳ, εἴτε διότι σύρουν οἰκονομικά βάρη δυσβάστακτα εἴτε διότι ἡ τεκνογονία συνεπάγεται ἀμεσώτατον κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν τῆς συζύγου. Τρέφομεν βαθεῖαν πρὸς αὐτοὺς συμπάθειαν. Κάμνομεν ὅμως ἐκκλησίαν πρὸς αὐ-

τούς νά λάβουν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν τῇ ζωῇ τῇ οἰκογενειακῇ, ὅπως καί ἐν τῇ ἀτομικῇ, **καλούμεθα νά σπκώσωμεν σταυρόν**, νά ὑποφέρωμεν δοκιμασίας, ἀλλά πρέπει νά τρέφωμεν πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τήν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τήν καθιστῶσαν ἡμᾶς ἱκανούς νά βαστάσωμεν τό βάρος τοῦ σταυροῦ. **Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις καθῆκον ἔχουν οἱ σύζυγοι νά ἐγκρατεύωνται, ὡς καί εἰς τās περιπτώσεις τās ὁποίας ὑπέδειξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἥτοι τήν πρὸς καιρόν ἐγκράτειαν τῶν συζύγων χάριν τῆς νηστείας καί τῆς προσευχῆς** (Α΄ Κορινθ. ζ' 1–6). **Ἡ ἐγκράτεια ἀποτελεῖ διὰ τούς συζύγους τό μόνον νόμιμον μέσον ἀποφυγῆς τῆς τεκνογονίας, ὅταν πραγματική παρουσιάζεται διὰ τήν ἀποφυγὴν αὐτῆς ἀνάγκη.**

Ἄς εἶναι δέ βέβαιοι οἱ Χριστιανοὶ σύζυγοι ὅτι αὐτοκυριαρχούμενοι καί ὑποτασσόμενοι οὐχί εἰς τās ἀτάκτους ὁρμάς τῆς σαρκός, ἀλλ' εἰς τόν θεῖον νόμον, ζῶντες οὐχί ὡς σαρκικοί, ἀλλ' ὡς πνευματικοὶ ἄνθρωποι, στέργοντες χάριν τῆς οἰκογενείας καί τῆς ὑψηλῆς καί ἠθικῆς ἐννοίας τοῦ γάμου τό βάρος τῆς ἐγκρατείας, θά μεταβάλωσι δι' αὐτῆς τόν σταυρόν εἰς στέφανον καί εὐλογίαν ἐκ μέρους τοῦ πρώτου Σταυροφόρου, τοῦ μεγάλου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Οὗ ἡ χάρις καί τό ἄπειρον ἔλεος εἶναι μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 1937.

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί τοῦ Προέδρου τῆς Ἱεραρχίας Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου καί πεντήκοντα πέντε Μητροπολιτῶν).

Ἡ Ἐγκύκλιος ἔχει δημοσιευθῇ στό Περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἀρ. 42, 21.10.1937, σ. 329–333 κ.ά.

Παραπομπές (βιβλιογραφικές) τοῦ κειμένου τῆς Α' Ἐγκυκλίου.

Στό κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου παρατίθενται οἱ ἐπόμενες παραπομπές (1–9), ὡς συνήθως, στό κάτω μέρος κάθε σελίδας καί παραλαμβάνονται ἀπό τό βιβλίον τοῦ Αρχιμ. Σεραφεῖμ Παπακώστα «**Τό ζήτημα τῆς τεκνογονίας**» (βλ. σ. 19). Ἐδῶ παρατίθενται συγκεντρωμένες στό τέλος τῆς Ἐγκυκλίου.

1. Walter Lippmann, Preface to *Morals*, p. 219.
2. Dr. Sutherland, *Some Common Fallacies on Birth Prevention*, p. 1–2. Καί ὁ καθηγητής Sellheim, Ἐναρκτήριος λόγος εἰς τό Συνέδριον τῶν Γερμανῶν Γυναικολόγων (Μάιος 1929).
3. A. Damm, *Der Vruchtbaarheid van Huwelyk*, p. 99.
4. Dr. Sutherland, μνημον. ἔργ., σελ. 1–2.
5. C.U. Drysdale παρά R. de Guchteneere, *Judgement on Birth Control*, London 1931, p. 191.
6. Ch. Gore, *The Prevention of Conception*, p. 20.
7. R. de Guchteneere, μνημον. ἔργ., σελ. 166.
8. D. Petit Dutailis, *Troubles fonctionnels et dystrophies en Gynecologie*, Paris 1929, p. 337. Πρβλ καί Guchteneere, ἔνθ' ἄνωτ., p. 129.
9. Ὅπως ὁ ἀγνωστικιστής Ἀμερικανὸς κοινωνιολόγος Walter Lipmann,

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ (στήν Α΄ Έγκύκλιο, σ. 3-12).

Οί επόμενες Σημειώσεις-Σχόλια εκρίναμε αναγκαίο νά γίνουν πρὸς διευκόλυνση τῶν νεοτέρων Ἀναγνωστῶν μας, ἀλλὰ καὶ τῶν νεοτέρων Ἑρέων-Εφημερίων, οἱ ὅποιοι πιθανόν ἀγνοοῦν τὴν ὕπαρξη τῶν ἀνωτέρω σημαντικῶν καὶ ἱστορικῶν Ἐγκυκλίων τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας (1937 καὶ 1978), ὅπως καὶ παλαιοτέρων τευχῶν τοῦ εἰδικὰ οἰκογενειακοῦ καὶ πολυτεχνικοῦ αὐτοῦ Περιοδικοῦ μας.

(α), σ. 3: «...ἄμβλωσις ἢ ἔκτρωσις...». Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν ἐκτρώσεων κατ' ἔτος στήν Ἑλλάδα, ὑπολογιζόμενος πάντοτε κατὰ προσέγγιση, ἦταν ἀσφαλῶς χαμηλότερος τὸ 1937, ἐνῶ τὸ 2007-2008 ὑπολογίζεται κατὰ πολὺ-πολὺ ὑψηλότερος, κυμαινόμενος μετὰξὺ **250-300.000**, ἂν μὴ καὶ περισσότερο! **Σέ παγκόσμια κλίμακα** ὁ ἐτήσιος ἀριθμὸς τῶν ἐκτρώσεων ὑπολογίζεται στὰ **500.000.000 (πεντακόσια ἑκατομμύρια!!!)**, σύμφωνα μὲ ἀνακοίνωση τοῦ Ο.Η.Ε. στὸ Κάιρο τῆς Αἰγύπτου τὸ 1994.

Οἱ σχετικὲς ἀναφορὲς μας σέ διάφορα τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ μας εἶναι πολλῆς καὶ συχνῆς, μάλιστα μὲ **εἰδικὰ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ**, ὅπου καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τὰ τεύχη ὑπ' ἀρ. 17/1983, ἀρ. 26-27/1985, ἀρ. 29/1986, ἀρ. 60/1993, ἀρ. 61/1994, καὶ ἰδιαίτερα ἀρ. 86/2000.

Γιὰ τὴν **ἔκτρωση**, **τό εἶδε χθεστέρο ἔγκλημα**, ἴσως μόνο οἱ λέξεις **φρίκη καὶ κόλαση** εἶναι κάπως ἐκφραστικές... **Ὑπάρχει ὥστόσο θεραπεία καὶ λύτρωση**, μὲ **εἰλικρινῆ, πολὺδακρυ καὶ ἰσόβια μετάνοια...**

(β), σ. 3: «...“ἔκθετα”». Ἐκθετα, δηλαδή πεταμένα ἢ ἐγκαταλειμμένα **νεογέννητα βρέφη** ἄφηναν οἱ «μπτέρες» τοὺς παλαιότερα, κυρίως μέχρι τῆς δεκαετίας τοῦ 1960, σέ «βρεφοδόχους» Βρεφοκομείων, ὅπου ὑπῆρχε τὸ λεγόμενο «ἄσπιλο», χωρὶς νά συλλογίζονται. Ἐπίσης τὰ ἄφηναν στὶς εἰσόδους Ἱ. Ναῶν καὶ Ἱ. Μονῶν, ἀλλὰ καὶ σέ χώρους... ἀπορριμμάτων, ὅπου εὕρισκονταν τὰ δυστυχῆ βρέφη ζῶντα ἢ καὶ νεκρά! Ἡ Π.Ε.Φ.Π. γνωρίζει συγχρονιστικὲς τέτοιες περιπτώσεις, μά-

λιστα ἐπιζητούντων βρεφῶν, ποὺ ἡ θεία Πρόνοια προστάτευσε μὲ θαυμαστοὺς τρόπους (βλ. τεύχη ἀρ. 38-39/1988, σ. 42-46 καὶ ἀρ. 68/1995, σ. 23-26).

(γ), (δ), σ. 4-5: «...νεομαλθουσιανισμός...». Μαλθουσιανισμός καὶ Νεομαλθουσιανισμός εἶναι «θεωρίες», ποὺ πρῶτος εἰσηγήθηκε περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα ὁ Ἀγγλὸς καὶ Ἀγγλικανὸς «ἐφημέριος» Thomas R. Malthus (1766-1854) μὲ τὸ σύγγραμμά του **«Μελέτη περὶ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ...»**. Ὑποστήριζε ὅτι τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐξάνονται κατὰ ἀριθμητικὴ πρόοδο (2, 4, 6, 8 κλπ.), ἐνῶ ὁ πληθυσμὸς αὐξάνεται κατὰ γεωμετρικὴ (2, 4, 8, 16, 32 κλπ.). Ἀλλὰ τόσο στὴ θεωρία, ὅσο καὶ περισσότερο στὴν πράξη οἱ προτάσεις τοῦ Malthus ἐλέγχθηκαν ἐσφαλμένες, ἐνῶ τυπικὰ καὶ πρακτικὰ **ἐστήριξαν καὶ στηρίζουν τὴν ἀντισύλληψη καὶ τίς ἐκτρώσεις** γιὰ τὸν περιορισμὸ τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ.

Σέ ὅσους θὰ ἤθελαν μιὰ γενικότερη ἐνημέρωση γιὰ τὸ θέμα, προτείνουμε τίς σύντομες μελέτες: 1) τοῦ Πρωτοπρεσβ. Εὐαγγέλιου Κ. Μαντζουνέα, θεολόγου, νομικοῦ καὶ εἰδικοῦ ἐπὶ θεμάτων Νομοκανονικῶν, **«Κατὰ Νεομαλθουσιανῶν**, Ἀθῆναι 1974, σελίδες 16· 2) τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ-θεολόγου Γεωργ. Διον. Κούβελα, **«Ὁ ὑπερπληθυσμὸς καὶ τὸ πρόβλημα τῆς πείνας»**, Καθίσματα 1977, σελ. 36· καὶ 3) τοῦ Ἀρχιμ.-Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Διονυσίου Ἀγίου Ὁρους, **«Μαλθουσιανισμός, τὸ ἔγκλημα τῆς γενοκτονίας»**, ἐκδ. Σ. Ν. Σχοινᾶ, Βόλος 1957, σελ. 60.

(ε), σ. 5: «...εὐσεβοῦσαν Ἑλ-
λάδα». Ὅρθά ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκ-
κλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποκαλεῖ
«εὐσεβοῦσαν (τὴν) Ἑλλάδα» καί
«εὐσεβῇ (τόν) Ἑλληνικόν Λαόν», δι-
ότι τὸ 1937 σχεδόν τὸ 99% ἦσαν οἱ
Ἕλληνες βαπτισμένοι Ὁρθόδοξοι
Χριστιανοί καὶ οἱ ἔγγαμοι «στεφανω-
μένοι» ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἡ Πολι-
τεία στὰ Ληξιαρχεῖα τῆς ἐνέγραφε μό-
νο βαπτισμένους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία
Ὁρθόδοξους, ἀναγνωρίζοντας μό-
νο τὸν Ὁρθόδοξο Γάμο, ὅπως καί
τὸ «γάμο» τῶν ὀλίγων ἑτεροδόξων
καὶ ἀλλοδαπῶν. Ἡ διαφοροποίη-
ση-ἐλευθεροποίηση ἔγινε καὶ συνε-
χίζεται μετὰ τὴ λεγομένη «μεταπο-
λίτευση», ἀπὸ τὸ 1974 καὶ ἔξῃς, καὶ
μάλιστα μετὰ τὸ 1980, μὲ τάσεις καὶ
προτάσεις χωρισμοῦ Πολιτείας καὶ
Ἐκκλησίας, δυστυχῶς!

(ς), σ. 5: «Ἡ Κοινωνία τῶν Ἑ-
θνῶν». Ὡς διεθνὴς ὀργανισμὸς
ἰδρύθηκε μετὰ τὸν Α΄ Παγκόσμιο Πό-
λεμο, τὸ 1919, μὲ ἔδρα τὴ Γενεύη
τῆς Ἑλβετίας, καὶ ἀντικαταστάθηκε
ἀπὸ τὸν «Ὁργανισμὸ Ἡνωμένων
Ἐθνῶν» (Ο.Η.Ε.) τὸ 1945. Πλήν
ὅμως καὶ στοὺς δύο Ὁργανισμοὺς
ἐπικράτησε καὶ ἐπικρατεῖ «τὸ δίκαιο
-συμφέρον- τῶν ἰσχυροτέρων»
(Ἐθνῶν)...

(ζ), σ. 6: «...σοβαρὰς νευρικός
διαταραξὰς». Κυρίως οἱ γυναῖκες
πού ἔχουν κάμει ἔκτρωση καὶ στεί-
ρωση, ἀλλὰ καὶ ἀντισύλληψη πά-
σχουν ψυχοσωματικά κατὰ ποσοστὸ
30-40%. Οἱ ἐκτρώσεις ἐπιφέρουν
στειρότητα μέχρι καὶ 40%
ἐπίσης. Στὰ ἱστορικά γυναικῶν πού
καταφεύγουν στὴν ἐξωσωματικὴ
γονιμοποίηση ἀναφέρονται προη-
γηθεῖσες ἐκτρώσεις σὲ ποσοστὸ...
90%! Δηλαδή στὶς 100 στείρες
γυναῖκες οἱ 90 ἔχουν κάμει ἔκτρωση
ἢ ἐκτρώσεις. Δυστυχῶς, τὸ ἴδιο πο-
σοστὸ, 90%, τῶν ἐξωσωματικῶν
γονιμοποιήσεων... ἀποτυγχάνει, μὲ
ἀποβολές, ἀλλὰ καὶ ἐκτρώσεις τῶν
ἐμφυτευομένων ἐμβρύων.

Γιὰ τὸ σοβαρότατο αὐτὸ θέμα ἡ
Π.Ε.Φ.Π. ἔχει κυκλοφορήσει τὸ ὑπ'
ἀρ. 90/2001 τεύχος τοῦ Περιοδικοῦ
τῆς Ε.Π.Ο. Ἡ συμπερασματικὴ γνώ-
μη σοβαρὴν εἰδικῶν ἱατρῶν καὶ μά-
λιστα Πνευματικῶν-Ἐξομολόγων
εἶναι ἀρνητικὴ καὶ ἀποτρεπτικὴ.
Συνιστοῦμε τὴ μελέτη τοῦ ἀνωτέρω
τεύχους (πού διατίθεται ΔΩΡΕΑΝ).

(η), σ. 6: «...συζυγικὴ ἀπιστία καὶ
διαζύγιον». Συνιστοῦμε ἰδιαίτερα τὴ
μελέτη τῶν εἰδικῶν **ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΩΝ**
Α΄ καὶ **Β΄** τοῦ Περιοδικοῦ μας γιὰ
«τὸ θλιβερό ΔΙΑΖΥΓΙΟ», τεύχη ἀρ.
110/2006 (**Α΄**) καὶ 111/2006 (**Β΄**) καὶ
ἀρ. 92/2001, σ. 17-26 (συνέντευξη).

(θ), σ. 7: «...πολυτέλεια, “μό-
δα”, καλλιπωσιμὸς...». Ἄν σ' αὐτὰ

Εἰδικό ΑΦΙΕΡΩΜΑ (Α΄)
Στὸ θλιβερό θέμα
ΔΙΑΖΥΓΙΟ
ὡς σύγχρονο πρόβλημα-δράμα συζύγων-γονέων καὶ παιδιῶν
ἢ
«Η ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ»
(τοῦ Καθηγητῆ Πανεπιστ. Ἰωαννίνων ΠΑΥΛΟΥ Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ).

Ἔνα πράγμα οἱ δύο Γονεῖς μου,
πὺ οὔτε σπᾶν οὔτε γαρίζει...
Ὁ Πατέρας καὶ ἡ Μητέρα
σάν τὸ Φῶς με τὴν Ἥμερα,
μαζὶ πάντα, πλάι πλάι
καὶ ἡ καρδιά μου τραγουδάει...
ΜΑΧΗΤΙ

Ὅμως ἂν μοὺ τοὺς χωρίσουν,
τὰ τραγουδιὰ δὲν ἀφήσουν.
Ἡ καρδιά μου γιὰ τὴν ἡμέρα μου
χορματίζεται σὸ ὅτι ποῦ...
Καὶ θὰ νοιώθω - οἷς ἄρσεις -
πὺς με κόβουν στὴ μέση...
Μ. Γ.

Ζωγραφιὰ παιδιοῦ διαζευγμένων
(ῶ. Χ.Α. Κετάνη, σ. 112-113 καὶ 4 πηγόντες).

Εἰδικό ΑΦΙΕΡΩΜΑ (Β΄)
στό θλιβερό ΔΙΑΖΥΓΙΟ
ὡς ἀφύσικο, ἀδίκιο καὶ ἀντικοινωνικό!

Ἀπὸ τὰ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ:** κυκεῖνας, λαθὺρινθος ἢ «φύσικος κλέος», σ. 3-5.
- **ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:** Ποικίλο δημοσιογραφικὸ, βιβλιογραφικὸ καὶ φωτογραφικὸ ὁλόκο γιὰ τὸ Διαζύγιο, ὡς πάντοτε ἀρνητικὸ καὶ ἀδιέξοδο! σ. 7-28.
- **ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ:** Πρόκληση καὶ Θεραπεία Διαζυγίου: Ὁ Ὁρθόδοξος Γάμος, σ. 29-30.
- **Α΄:** Ὁ Γάμος στὴν Π. Δ., σ. 31-33.
- **Β΄:** Ὁ Γάμος στὴν Κ. Δ. καὶ τὴν Ἐκκλησία, σ. 33-36.
- **Γ.** Κανόνες γιὰ τὸ Διαζύγιο, σ. 37.
- **Εὐδαιμονικὴ βιβλιογραφία καὶ 15 βασικὰ ὀρθόδοξα βιβλία γιὰ τὸν Ὁρθόδοξο Γάμο καὶ τὸ Διαζύγιο (μὲ φωτογραφίες τῶν ἐξαρκούντων τους, σ. 37-38, 40).**

Ξέρετε ὅτι τὰ ΤΡΥΤΟΝΙΑ καὶ οἱ ΠΕΛΑΡΓΟΙ εἶναι πινὰ μονογαμικά καὶ, ὅταν ἀκρίβουν, δὲν ζα-
ναευναρμόνουν; Μάλιστα τὰ τρυτόνια εἶναι σύμβολο
τοῦ «σώφρονος γάμου» καὶ «τῆς ἀμνήτου Ἐκκλη-
σίας» (Γ. Ἀκολούθια Ὑπανατίτες, 2 Φεβρουαρίου).

«...Ὅα ἔπρεπε καὶ πρέπει οἱ ΝΕΟΙ νὰ προσ-
τοιμάζονται μετὰ μελέτη, τὴν ἀποβουλή, τὴν
προσοχή, τὴν προσοχή, τὴν ἀναβολή - ὅχι
βιασμόν -, τὴν... τὴν... ὅταν ν' ἀποκλείεται
κάθε ἀπιστία στὸ γάμο τους». (Βλ. σ. 8, 38).

προσθεθούν οί... **διασκεδάσεις, τό κάπνισμα, τά ναρκωτικά**, ἀλλὰ καί οἱ **ὑπέρογκοι ἐξοπλισμοί**, ἄραγε σέ πόσα... δισεκατομμύρια καί τρισεκατομμύρια... θά μπορούσαν νά υπολογισθοῦν οἱ **«ἄχρηστες» καταχρήσεις σέ κάθε Ἔθνος καί σέ παγκόσμια κλίμακα**; Καί γιατί ὅλα αὐτά; Γιατί οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων, καί μάλιστα τῶν ἀρχόντων, δέν πιστεύουν καί δέν βιώνουν τό εὐαγγελικό τρίπτυχο: **«Πίστις, Ἐλπίς, Ἀγάπη, μέζων δέ τούτων ἡ Ἀγάπη»** (Α΄ πρὸς Κορινθ. 13, 13)· τό **«ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου... (καί) τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν»** (Ματθ. 22, 37–39).

(ι), σ. 7: «...ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ». Γιά κάθε ἀληθινὰ καί ἐνεργὰ πιστὸ ἰσχύει τό **«πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι»** (Μάρκ. 9, 23). Γι' αὐτὸ ὁ Προφетάνακτας Δαβίδ, 8ος γιὸς ὑπερπολυτέκνων ἀγοτοποιμένων, ἔγραψε καί ἔψαλλε: **«Νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον (=πιστόν) ἐγκαταλελειμμένον οὐδὲ τό σπέρμα αὐτοῦ (=τά παιδιὰ, ἐγγόνια) ζητοῦν ἄρτους» (=νά ζητιανεύουν ψωμί..., Ψαλμ. 36, 25).** Ἀντίθετα, ἄπιστοι καί ἄδικοι **«πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπέινασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν Κύριον (ἐν. οἱ πιστοί) οὐκ ἐλάττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ»** (Ψαλμ. 33, 11· καί ἰ. Ἀκοιλουθία Ἀρτοκλασίας).

Καί ὁ Ἅγιος Βασίλειος ὁ Μέγας, 1ος ἀπὸ 10 ἀδελφία (τά 5 καί Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας) στό Λόγο του **«Πρὸς τοὺς πλουτοῦντας»** καί στό ρητό: **«πώλησόν σου τά ὑπάρχοντα καὶ δός πτωχοῖς»** (Ματθ. 19, 21) ἀπαντᾷ ἀποστομωτικά στίς ἀπορίες τῶν πλουσίων...: **«καὶ πῶς βιωσόμεθα πάντα ἀποκτησάμενοι...»** (=πωλοῦντες καὶ δίδοντες στοὺς πτωχοὺς;). Μεταξὺ ἁλλῶν λέγει ὁ Ἅγιος: **«Εἰ γὰρ ὁ μέν Κύριος ὡς ἀναγκαῖα ἡμῖν διετάξατο, σύ ὡς ἀδύνατα παραγράφῃ (=τά σβήνεις), οὐδέν ἕτερον ἢ φρονιμώτερον σεαυτόν εἶναι λέγεις τοῦ Νομοθέτου...».**

(Βλ. Μεγ. Βασ. Ἔργα, τόμ. 6, §§ 3 καί 8, ΕΠΕ, Θεσ/κη, σελ. 296 καί 314· καί J. Migne, Patrologia Graeca, τόμ. 31, 277–304. Συνιστᾶται ἡ μελέτη ὁλοκλήρου τοῦ Λόγου τοῦ Ἁγίου).

(ια), σ. 8: «...σταυρός... ἡ πατρότης καὶ ἡ μητρότης». Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τό παράδειγμα ἐγκύων Ἡρωίδων Μητέρων, στίς ὁποῖες ὑπέδειξαν «ιατροί» ἔκτρωση, λόγῳ ἀσθενείας τους, μάλιστα καρκίνου, γιά νά κάμουν χημειοθεραπεῖες κλπ., μέ τὴν ἐλπίδα διασώσεως τῶν ἰδίων. Ἀλλ' οἱ πιστές στό Θεό καί Ἡρώιδες αὐτές Μητέρες ἀρνήθηκαν τὴν ἔκτρωση καί χωρὶς θεραπεία ἢ θεραπεύθηκαν θαυματουργικά ἢ ἀποβίωσαν μαρτυρικά μετὰ τὴ γέννηση τῶν ἐμβρύων, χάριν τῶν ὁποίων αὐτοθυσιάσθηκαν, **«αἵρουσαι (=σηκώνοντας) τὸν σταυρόν»** τῆς μητρότητας (Ματθ. 11, 30). Καί τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τοὺς πιστοὺς πατέρες-γονεῖς, πού χάριν τῆς οἰκογενείας καί τῶν τέκνων τους αὐτοθυσιάζονται μέ ἅλλους τρόπους! Τέτοια ἥρωικά παραδείγματα ἔχουμε δημοσιεύσει σέ τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ αὐτοῦ.

(ιβ), σ. 8: «...καὶ αὐτὴ ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη...». Ἐννοεῖται ἡ ἀληθινὴ ἱατρικὴ ἐπιστήμη καί ὄχι ἡ... φροῦδική-πανσεξουαλική, ἡ «κομπογιαν(ν)ίτικη» καί ἐμπορευματική. Μάλιστα ἀνέκαθεν ὑπῆρχαν, ὑπάρχουν καί θά ὑπάρχουν ἱατροὶ ἀληθινὰ Ἑλληνορθόδοξοι, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνο δέν κάνουν ἑκτρώσεις καί δέν συνιστοῦν ἀντισυλληπτικά φάρμακα καί μέσα (ὅπως τό λεγόμενο **σπιράλ**, πού εἶναι ἐκτρωτικό), ἀλλ' εἶναι καί οἱ ἴδιοι Ποιῦτεκνοι καί Ὑπερπολύτεκνοι!

(ιγ), σ. 9: «Σκοπὸς δέ τοῦ γάμου...». Ἐννοεῖται τοῦ γάμου γενικά, ἀλλὰ καί εἰδικά τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ Γάμου ὡς **«Μυστηρίου Μεγάλου... εἰς Χριστόν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν»** (Ἐφεσ. 5, 32). Ἐκτός καί ἁλλῶν σχετικῶν βιβλίων

ων, αναφέρουμε και συνιστούμε, ιδιαίτερα για τον πρώτο και κύριο σκοπό του γάμου, που είναι η τεκνοποιία, τα ειδικά ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ του Περιοδικού μας, αρ. 32/1986, μάλιστα τα αρ. 94/2002, αρ. 114/2007, και αρ. 102/2004 (άποσπάσματα από το βιβλίο του μακαριστού Ἀγιορείτη Γέροντα Παΐσιου: «Οικογενειακή Ζωή» (τόμ. Δ').

Ἀλλὰ και σέ πολλὰ ἄρθρα διαφόρων τευχῶν τοῦ Περιοδικοῦ μας αναφερόμαστε στό θεμελιῶδες τοῦτο θέμα **μέ πολλὰ καί σαφῆ ἁγιοπατερικά χωρία**. Εἰδικά στά τεύχη αρ. 81 καί 82/1999 δημοσιεύεται μελέτη μέ τόν τίτλο «**Ἡ πρωτολογία τοῦ γάμου**», δηλαδή **τά πρώτα λόγια τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως περί γάμου**, ὡς προφητευομένου καί ἀρραβώνα, ἀλλ' ὅχι καί γενομένου στόν Παράδεισο μέ **συζυγικές σχέσεις** πρὶν ἀπό τήν πώση τῶν Πρωτοπλάστων (ὅπως ἀθεολόγητα καί βλάσφημα ὑποστηρίζουν κάποιοι «νεορθόδοξοι», βλ. τεῦχος αρ. 32/1986). Ὁ γάμος δηλαδή εἶναι **μεταπτωτικό φαινόμενο, «εἰς βοήθειαν καί διαδοχήν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων»** (ἰ. Ἀκοιουθία Γάμου). Ἡ Εὐα ἐδόθηκε ὡς «**βοηθός**» στόν Ἀδάμ πρῶτα καί κύρια γιά τήν μεθελοντική παιδοποιία, ἀλλὰ μετά τήν πώση τους καί τόν ἐξ αὐτῆς θάνατο, κατά τόν Ἁγ. Ἰωάν. τό Δαμασκνόν Ἰδού τί λέγει:

«**Εἰδώς** (=γνωρίζοντας) ὁ προγνώστης Θεός ὡς ἐν παραβάσει γενήσεται καί τῇ φθορᾷ ὑποπεσεῖται (ὁ Ἀδάμ), ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τό θῆλυ (τήν Εὐα), «**βοηθόν κατ' αὐτόν**» (=...ὁμοίό του), **βοηθόν δέ πρὸς τήν διά τῆς γεννήσεως (τέκνων) μετά τήν παράβασιν τοῦ γένους σύστασιν** (=στερέωση)...». («**Ἐκθεσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως**», § 30, «**Περί προγνώσεως καί προορισμοῦ**», ἐπιμέλεια Νικ. Ματσούκα –κείμενο, μετάφραση, σχόλια–, Ἐκδόσεις Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1976,

σελ. 202–204. Βλ. καί Σχόλιο (5) στήν Ἑγκύκλιο Β', σελ. 27).

Γιά τό σκοπό τοῦ γάμου σαφές καί χαρακτηριστικό, ἐκτός πολλῶν ἀλλῶν, εἶναι τό χωρίο τοῦ ἱ. Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως: «**Τοῖς δέ γεγαμηκόσι** (=στούς ἐγγάμους) **σκοπός ἡ παιδοποιία, τέλος δέ ἡ εὐτεκνία**» (ΒΕΠΕΣ, τόμ. 7, σ. 168, στίχ. 29). Διακρίνει ὁ σ. σαφῶς **ἀρχικό σκοπό** καί **τελικό σκοπό**, πού σημαίνει: σκέπτομαι-σκοπεύω καί θέλω ἀρχικά τήν παιδοποιία, ἄν ὁ Θεός μέ εὐλογήσει, καί θ' ἀποβλήσω στήν πολυτεκνία (**«εὐτεκνία»**) μή ἀποφεύγοντας ὅσα παιδιά Ἐκεῖνος μοῦ χαρίσει!

Ὅσο γιά τό ὅτι ἡ **«εὐτεκνία»** σημαίνει **πολυτεκνία** παραπέμπουμε ιδιαίτερα στό τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ μας αρ. 94/2002, σημ. 19, σελ. 24–25, ἐνῶ καί σέ ἀρκετά προηγούμενα καί ἐπόμενα τεύχη ἐξηγοῦμε ἀναλυτικά τή λήξη αὐτή μέ πολλὰ χωρία καί παραδείγματα.

(ιδ), σ. 9: «...ἄμπελος εὐθηνούσα». Ἔτσι ἀποκαλεῖ ὁ ἱ. Ψαλμωδός (Ψ. 127, 3) τή γυναῖκα-σύζυγο τοῦ «**φοβουμένου**» (=σεβομένου) **τόν Κύριον** καί γι' αὐτό «**εὐλογημένου**» ἀπ' Αὐτόν τοῦ ζεύγους μέ τήν **εὐλογία τῆς πολυτεκνίας**. Παρομοιάζεται δηλαδή ἡ πολυτεκνη γυναῖκα-μπτέρα μέ **«ἄμπελον εὐθηνούσαν»** (=ἀμπέλι-κλήμα θαῆρο καί πολύφορο). Παρόμοια εἰκόνα γιά τόν Ἰσραήλ χρησιμοποιεῖ καί ὁ Προφήτης Ὡση: «**Ἄμπελος ἐκκληματοῦσα Ἰσραήλ, ὁ καρπός ἐϋθηνῶν αὐτῆς**» (κεφ. 10, 1). Τό ρῆμα «**εὐθηνῶ**» σημαίνει: **ἀφθονῶ, πλουτῶ...**, ὅπως καί τό ρ. «**ἐκκληματῶ**» (γιά ἀμπέλι-κλήμα) σημαίνει: **ἀκμάζω, γέμω, ἀφθονῶ...**

Ἀνάλογη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ρ. «**εὐτεκνῶ**» καί «**εὐτεκνοῦσα**» (=γυvnή πολυτεκνη), ὅπως καί «**εὐτεκνία**»=**πολυτεκνία**. [Βλ. προηγούμενο Σχόλιο, (ιγ), σελ. 15, 16].

(ΙΕ), σ. 10: «...ένιαία ἡ Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας...». Ἡ ἐπομένη Ἐγκύκλιος Β΄ τῆς Ἱεραρχίας τοῦ 1978 (βλ. σ. 22), ἀπευθυνομένη πρὸς τοὺς Πνευματικούς-Ἐξομολόγους, τὴν ἰδέα τῆς «ένιαίας... Παραδόσεως» ἐφαρμόζει στὴν ἀποστολική ρῆση-προτροπή «*ἵνα τὸ αὐτὸ λέγωσι πάντες*» (Α΄ Κορινθ. 1, 10). Γιατὶ δυστυχῶς κάποιοι νεωτερίζοντες «θεολόγοι», μάλιστα, αὐτοκαλοῦμενοι «νεορθόδοξοι»(;), τολμοῦν νὰ καινοτομοῦν καὶ νὰ ἰδιολογοῦν «περί τοῦ σοβαρωτάτου τούτου ζητήματος» (βλ. Ἐγκύκλιο Β΄, σ. 23). Χρειάζεται πολλή προσοχή καὶ διακριτικὴ μελέτη τέτοιων δημοσιευμάτων καὶ βιβλίων, ὅπου ὑποστηρίζονται ἀπόψεις ἀντίθετες μέ τὴν Ἀγία Γραφή, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τὴν Ἀγιοπατερικὴ Παράδοση. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε ὅτι σέ **ΟΛΕΣ τίς Δογματικές** καὶ μάλιστα **τίς Ἐξομολογητικές** προηγούμενων αἰώνων, ἀλλὰ καὶ τοῦ 20οῦ αἰώνα (ὡς τῶν Μητροπολιτῶν Ἐφέσου Χρυσοστόμου, Κυθήρων Μελλετίου, Κῶ Ἐμμανουήλ, Παραμυθίας Τίτου κ.ἄ.), ὡς σκοπὸς τοῦ Ὁρθοδόξου Γάμου πρῶτος καὶ κύριος παραδίδεται ἡ **παιδοποιία καὶ παιδοτροφία «ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου»** (Ἐφεσ. 6, 4· βλ. καὶ στὸ «Εἰδικὸ Σχόλιον» τῆς σελ. 19 ἀντιπροσωπευτικὰ ὀνόματα τῶν κυριότερων συγχρόνων φορέων αὐτῆς τῆς «ένιαίας Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας» περί τεκνογονίας, σ. 21).

Σὺν Θεῷ, πέρα τῶν πολλῶν παρτιθεμένων χωρίων σέ προηγούμενα τεύχη τοῦ Περιοδικοῦ, εὐκταία καὶ ἐπιδιωκτέα εἶναι ἡ **συγκέντρωση καὶ ἔκδοσή τους σ' ἓνα πολυσέλιδο τεῦχος ἢ καὶ βιβλίον**, ὅπως ἐλπίζουμε. Εὐχεσθε.

(ΙC), σ. 11: «...ἔθρεν (ὁ Ἱπποκράτης) εἰς τὸν Ὅρκον τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι δέν θά δώσουν εἰς γυναῖκα «**πες-**

σὸν φθόριον» (=ἀντισυλληπτικὸν φάρμακον)». Ὁ περίφημος Ὅρκος τοῦ «πατρὸς τῆς ἱατρικῆς» Ἱπποκράτη (460–377 π.Χ.), Κῶου τὴν καταγωγή, περιλαμβάνει δέκα (10) ἄρθρα, στὸ πέμπτο (5ο) τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται ἡ ἀνωτέρω φράση «**πεςσὸν φθόριον**» καὶ τὸ ὁποῖο ἄρθρο ὁλόκληρο ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Οὐ δώσω δέ οὐδέ φάρμακον οὐδενὶ αἰτηθεῖς (=ἄν μοῦ ζητηθῇ) θανάσιμον, οὐδέ ὑφηνήσομαι συμβουλήν τοιήνδε (=οὔτε θά ὑποδείξω...)· **ὁμοίως δέ οὐδέ γυναικὶ πессὸν φθόριον δώσω**».

Καὶ στὸ ἕκτο (6ο) ἄρθρο περιλαμβάνεται ἡ προηγούμενη φράση: «**Ἀγνῶς δέ καὶ ὀσίως διατηρήσω βίον τὸν ἐμὸν καὶ τέχνην τὴν ἐμήν**».

Χαρακτηριστικὸ εἶναι καὶ τὸ ὄγδοο (8ο) ἄρθρο, τὸ ὁποῖο ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀγνότητα καὶ ὀσιότητά του (=εὐσέβεια καὶ ἀγιότητα). Ἰδοὺ μία χαρακτηριστικὴ φράση τοῦ ὀγδόου (8ου) ἄρθρου: «...ἐκτός ἐὼν (=ἀπέχοντας) πάσης ἀδικίης ἐκουσίης καὶ φθορίης τῆς τε ἀλλῆλης καὶ ἀφροδισίων ἔργων (=αἰσχροουργιῶν) ἐπὶ τε γυναικείων σωματῶν καὶ ἀνδρείων (=ἀνδρικῶν)»!

Ἐδῶ ἀσφαλῶς ἐνδιαφέρει ἡ φράση: «...**οὐδέ γυναικὶ πессὸν φθόριον δώσω**» (=οὔτε σέ γυναῖκα θά δώσω ἀντισυλληπτικό-ἐκτρωτικό φάρμακο)!

Καὶ τὰ ἔπραττε καὶ τὰ ἔγραψε αὐτὰ ὁ Ἱπποκράτης φωτισμένος ἀπὸ τὸν «Σπερματικὸ Λόγο» πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐνανθρώπησή Του, καὶ γι' αὐτὸ θεωρεῖται καὶ εἶναι «Χριστιανός» πρὸ Χριστοῦ, ὅπως καὶ ὁ Σωκράτης! Ἐξάλλου τὸ ὅτι ὁ Ἱπποκράτειος Ὅρκος ἴσχυσε διεθνῶς καὶ στὴν Ἑλλάδα ἰσχύει ἀκόμη, ἡ παράβασή του ἀπὸ κάποιους ἀνάγνους καὶ ἀνοσίους «ιατρούς», μάλιστα μαιευτῆρες-γυναικολόγους, τοὺς ἀποκαλύπτει ὡς **ἐπιόρκους καὶ φονεῖς!**

(Ἄπλῃ ὑπενθυμίζουμε ὅτι σ' αὐτό τό Περιοδικό ἔχουμε δημοσιεύσει ἀρκετά περιστατικά ἐφιαλτικῶν ὄνειρων ἐπιόρκων «ιατρῶν» καί συνεργῶν τους. Σ' αὐτά τὰ ἐφιαλτικά ὄνειρα ἢ καί ὁράματα, πού εἶναι ἐπαναλαμβανόμενα καί ἀφυπνιστικά πρὸς μετάνοια, βλῆπουν οἱ ἐπίορκοι καί φονεῖς αὐτοὶ «ιατροί» **λεκάνες πλήρεις αἵματος μέ ἀναδυόμενα κεφαλῆκια ἐμβρύων νά τοὺς ἀπειλοῦν κατ' ἐπανάληψη καί κατά τρόπους φρικιαστικούς**, ὅπως περιγράφουν καί ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι. Προγεύονται τὴν αἰώνια κόλησὶς τους, ἐκτός ἐάν μετανοήσουν...).

(ιζ), σ. 11: «...νά γίνουν γονεῖς». Δηλαδή **συνδημιουργοὶ «εἰκόνων τοῦ Θεοῦ»**, ὅπως ἰδιαίτερα τονίζει ὁ ἱ. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς:

«Καί κατὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος εἰκὼν γίνεται τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἰς γένεσιν ἀνθρώπου ἄνθρωπος συνεργεῖ!» (ΒΕ-ΠΕΣ 7, σ. 168, στίχ. 36–37).

(ιη), σ. 11: «...νεομαλθουσιανισμοῦ...». Στὴ θεωρία καί πράξη τοῦ Μαλθουσιανισμοῦ καί Νεομαλθουσιανισμοῦ ἀναφέρονται περιληπτικά τὰ Σχόλια (γ) καί (δ), σ. 13. Στὴ νέα ὁμως ἀναφορὰ τῆς Α' Ἐγκυκλίου στό Νεομαλθουσιανισμό, «ὁ ὁποῖος **ματαιώνει τὴν σύλληψιν**» (βλ. σ. 11), δέν ἐννοεῖται τό ρῆμα «**ματαιώνει**» καί στή φράση: «πολλοὶ δέ μᾶλλον καί τὴν ἔκτρωσιν», ἀλλ' ἀντίθετα ἐννοεῖται τό προηγούμενο ρῆμα «**καταδικάζομεν... τὴν ἔκτρωσιν**».

(ιθ), σ. 11: «...τὸ παράδειγμα τοῦ Αὐνάν». Γιά «τὸ παράδειγμα τοῦ Αὐνάν», ὡς θανάσιμο ἁμάρτημα, γιὰ τό ὁποῖο «**καί ἐθανάτωσε καί τοῦτον**» (ὁ Θεός, ὅπως καί τὸν πρωτότοκο ἀδελφό του Ἦρ), χρειάζεται μιὰ ἐξήγηση καί διάκριση.

Τό περιστατικό περιγράφεται στό κεφάλαιο 1η–38ο τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως (τοῦ Μωυσῆ) καί στοὺς στίχους 1–11. Ἡ ἐξήγηση ἀναφέρεται

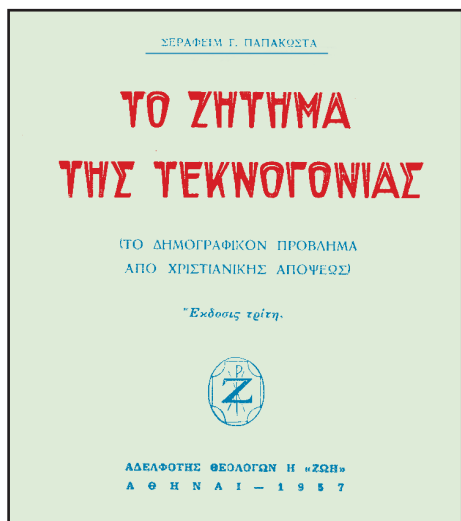
στό ἁμάρτημα τοῦ Αὐνάν αὐτό καθ' ἑαυτό, ὅπως καί στό μεταγενέστερο ὄρο «**αὐνανισμός**», πού σχετίζεται μέ τό ὄνομά του, ἀλλ' ὄχι καί μέ τό ἁμάρτημά του αὐτό καθ' ἑαυτό καί κατ' ἀκρίβεια. Γιατί ἀπὸ νεότερους καί προτεστάντες μᾶλλον ἐρμηνευτές ἢ ἱατροὺς σεξολόγους ὄχι ὀρθά καί κυριολεκτικά ὀνομάζεται, ἀλλ' ἁπλοῦς ὀνομάζεται ὡς **αὐνανισμός** ἡ ἡδονιστικὴ πράξη προκλήσεως ἐκσπερματώσεως. Πρόκειται γιὰ κοιλίασιμὸ ἁμάρτημα ἀπὸ τοὺς Ἱ. Κανόνες, πού στὰ ἱερά κείμενα ὀνομάζεται «**μαλακία**» ἢ «**κατὰ μόνας ἁμάρτημα**», χωρὶς στό ἁμάρτημα αὐτό, συνηθέστερα ἀνδρικό, νά παρίσταται καί νά συμπράττει γυναῖκα.

Ἀντίθετα, στό ἡδονιστικὸ ἁμάρτημα τοῦ Αὐνάν ὑπῆρχε καί συνέπραττε καί γυναῖκα, ἡ **Θάμαρ**, χήρα καί ἄτεκνη γυναῖκα τοῦ θανόντος ἀδελφοῦ του Ἦρ, πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Ἰούδα καί ἐγγονοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ. Σύμφωνα μέ τὸν ἰσχύοντα τότε γαμικὸ νόμο, τὸν λεγόμενο «**ἡεὺῖρατικὸ γάμο**», θανόντος ἀδελφοῦ ἀτέκνου ἔπρεπε νά λάβει τὴ χήρα καί ἄτεκνη γυναῖκα τοῦ ὁ ἐπόμενος ἀδελφός του καί τό πιθανὸ γεννώμενο τέκνο νά λογίζεται ὡς τέκνο τοῦ θανόντος. (βλ. Γενέσ. 38, 8· Δευτερον. 25, 5–10· καί Ματθ. 22, 24–33, Εὐαγγέλιο Ὁρθοῦ Μ. Τρίτης).

Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Αὐνάν ἐδέχθηκε ἀπὸ τὸν πατέρα του ὡς σύζυγο τὴ χήρα γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του καί **συνευρισκόταν μέ αὐτὴ ἡδονιζόμενος, ἀποσυρόταν κατὰ τὴν ἐκσπερμάτωση, ἀποφεύγοντας καί ματαιώνοντας τὴ σύλληψιν τέκνου**. Ἡ «**πονηρά**» ὅμως καί θανάσιμη αὐτὴ ἁμαρτία του πρέπει νά ὀνομάζεται «**συζυγικὸς αὐνανισμός**», πού εἶναι **ἁμαρτία ἀντισυλληψέως**, καί νά διακρίνεται ἀπὸ τὴ «**μαλακία**» ἢ τό «**κατὰ μόνας ἁμάρτημα**» καί ὄχι νά ταυτίζεται.

ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ γιά τούς επικριτές τῆς Ἐγκυκλίου Α΄.

Θά ἦταν παράλειψη, ἡ ὁποία μάλιστα θά κρινόταν ὡς σκόπιμη καί ἀποσιωπητική, ἂν δέν προσθέταμε, μέ τό Εἰδικό Σχόλιο αὐτό, ὅτι τό 1977 ὁ τότε Ἐπιμελητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. **Ἀλέξανδρος Μ. Σταυροπούλου** (μετέπειτα Καθηγητής Ποιμαντικῆς... τῆς ἰδίας Σχολῆς) ἐξέδωσε τό βιβλίο του: «**Τό πρόβλημα τῆς τεκνογονίας καί ἡ Ἐγκύκλιος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (1937). Συμβολή εἰς τήν Ποιμαντικήν τῆς Τεκνογονίας ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου**», Ἀθῆναι 1977, σελίδες 176 (σχήματος 21Χ28). Τό βιβλίο εἶναι κριτική ἀρνητική στήν ἀνωτέρω Ἐγκύκλιο τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, τῆς ὁποίας τίς θέσεις ἔμμεσα καί ἄμεσα κρίνει καί κατακρίνει, ἐπειδή αὐτές ἐξαρτῶνται ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ἀρχιμ. καί Προϊσταμένου τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ζωή» **Σεραφεῖμ Γ. Παπακώστα**: «**Τό ζήτημα τῆς τεκνογονίας. (Τό δημογραφικόν πρόβλημα ἀπό χριστιανικῆς ἀπόψεως)**», ἔκδ. Ἀδελφότητος «Ζωή», Ἀθῆναι 1933 (μέ ἐπανεκδόσεις: Β΄-1937, Γ΄-1957 καί Δ΄-1969, σελίδες 150, ἐξαντλημένην).

Τό βιβλίο τοῦ μακαριστοῦ π. Σεραφεῖμ (ἱκανοῦ ἱεροκέρυκα τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν καί συγγραφέα πολλῶν πνευματικῶν βι-

βλίων, πνευματικοῦ τέκνου καί διαδόχου τοῦ ἰδρυτῆ τῆς Ἀδελφότητος Ἀρχιμ. **Εὐσεβίου Μαθθοπούλου**, † 1929) εἶχε κριθῇ εὐμενέστατα γενικά καί εἰδικά ἀπό συγγραφεῖς Ἐξομολογητικῶν (Ἀρχιερεῖς κ.ἄ.), καθῶς καί ἀπό τόν τότε Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν κυρό **Χρυσόστομο (Παπαδόπουλο)**, Καθηγητῇ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκό καί πολυγραφότατο συγγραφέα.

Καί ἀκριβῶς, ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος εἰσηγήθηκε στήν Ἱ. Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας νά ἐκδοθῇ εἰδική Ἐγκύκλιος «**Πρός τόν ἱερόν Κλήρον καί τόν εὐσεβῆ Ἑλληνικόν Λαόν**» γιά τό πάντοτε ἐπίκαιρο αὐτό θέμα, τό ὁποῖο τότε ἀπασχολοῦσε ιδιαίτερα τήν Ἑλληδική Ἐκκλησία, υἱοθετώντας τήν ἐπιχειρηματολογία τοῦ βιβλίου τοῦ π. Σεραφεῖμ. Μάλιστα ἡ εἰδική Ἐπιτροπή τῆς Ἱ. Συνόδου ὄρισε Γραμματέα τῆς ὡς εἰδικότερο τόν π. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος πιθανόν νά εἶναι καί ὁ κύριος συντάκτης τῆς Ἐγκυκλίου, τήν ὁποία καί ὁμόφωνα υἱοθέτησε καί ἐνέκρινε ὡς ὀρθόδοξη ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

Τίθεται λοιπόν θέμα γιά τά ἐλατήρια καί κριτήρια τῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς τοῦ κ. Ἀλ. Σταυροπούλου, ὁ ὁποῖος μάλιστα προόριζε τό βιβλίο του ὡς «**Διατριβή ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ**», πού ὅμως δέν ἐγκρίθηκε. Τά κριτήρια πάντως καί τά ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Σταυροπούλου ἐστιάζονται στό ὅτι τό βιβλίο τοῦ π. Σεραφεῖμ χρησιμοποιεῖ ὡς πηγές του, ἐκτός τῶν Ἀγίων Γραφῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῶν Ἀγίων Πατέρων, καί βιβλία ἑτεροδόξων «θεολόγων», ἱατρῶν καί κοινωνιολόγων, παραπέμποντας στά ἀνάλογα ἔργα τους. Μάλιστα ἐννέα (9) βιβλιογραφικές παραπομπές παρατίθενται ὡς ὑποσημειώσεις καί στό δημοσιευμένο στό Περιοδικό «Ἐκκλησία» κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου τῆς Ἱεραρχίας (πράγμα πού ὀρθά κρίνεται ὑπερβολικό).

Ἀλλ' οἱ θέσεις τοῦ κειμένου τῆς Ἐγκυκλίου εἶναι ὀρθόδοξες καί,

ὅπως ἀναφέρεται ρητά στήν Ἐγκύκλιο, «ένιαία καί ἀπό τῶν ἀποστολικῶν χρόνων κατέρχεται μέχρις ἡμῶν ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ διδασκίμωσα ὅτι ἡ ἀποφυγή τῶν τέκνων εἶναι πρᾶξις παράνομος καί ἐσκεμμένη ἀντίστασις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ» [βλ. σ. 10 καί Σχόλιο (ΙΕ), σ. 17]. Τίς ὁρθόδοξος αὐτὲς θέσεις τὸ Περιοδικό αὐτὸ προσυπογράφει καί στηρίζει ἀγιογραφικά, ἱεροκανονικά καί ἀγιοπατερικά ἐπὶ μία 30ετία καί πλεόν. Ὡστόσο ὁ κ. Σταυρόπουλος, μὲ «ἀλληλοθι» τὴ χρῆση ἀπὸ τὸ συγγρ. π. Σεραφεῖμ καί ὁρθῶν γνωμῶν ξένων-ἐτεροδόξων, κρίνει καί κατακρίνει τὴν Ἐγκύκλιο «ἐξ ἐπόψεως ὁρθοδόξου» (;). Διότι, ὑποστηρίζει, ὁ συγγρ. δέν υἱοθετεῖ καί τίς νεωτεριστικές καί φιλελεύθερες θέσεις τῶν ἐτεροδόξων «ἐκκλησιῶν», ὅπου ἐπὶ ἔτη ἐμαθήτευσε ὁ ἴδιος καί ἀνακηρύχθηκε ἀπὸ τοὺς ἐτεροδόξους-αἰρετικούς **διδάκτωρ ψυχολογίας καί σεξολογίας**. Προφανῶς ἐπηρεάσθηκε, ὅπως φαίνεται ἀπὸ προηγούμενες καί ἐπόμενες δημοσιεύσεις του. Σ' αὐτὲς υἱοθετεῖ θέσεις καί τῶν νεωτεριστῶν καί οἰκουμενιστῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς (P. Evdokimov, P. Struve κ.ἄ.), τοῦ Γάλλου «ὁρθοδόξου»(;) Olivier Clément καί Ἑλλήνων «νεορθοδόξων», οἱ ὁποῖοι προτείνουν καί ἐφαρμόζουν τὴ λεγομένη «οἰκονομία», δηλαδή ἀνοχή καί παραδοχή ἐλευθερίας στὶς συζυγικές σχέσεις ἐντὸς τοῦ «τυπικοῦ» γι' αὐτοὺς ἐκκλησιαστικοῦ γάμου. Οἱ ἀνωτέρω ἐγκρίνουν γενικά τὰ ἀντισυλληπτικά, ἀλλὰ καί τίς λεγόμενες «ἐνδεικνυόμενες» ἱατρικά (;) ἐκτρώσεις, τὰ διαζύγια κ.ἄ.

Ἄραγε ὅμως ἡ χρῆση **ὁρθῶν γνωμῶν** ἀλλοθιῶν-εἰδωλολατρῶν καί ἀπὸ Ἁγίων Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁ Ἅγιος καί Μέγας Βασίλειος κ.ἄ., δέν ἦταν γνωστή στὸν κ. Ἀθ. Σταυρόπουλο; Παραπέμπουμε ἐνδεικτικά στὸ εὐρύτατο γνωστὸ ἔργο τοῦ Μ. Βασιλείου: «**Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν** (= πῶς) **ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο** (= θὰ ὠφελοῦνται) **λόγων**». (βλ. P.G. 31, 564–589· ΒΕΠΕΣ

54, 199–211· καί Βασ. Γ. Μπιλάλη, *Πρὸς τοὺς νέους...*, εἰσαγωγή-κείμενο-μετάφραση-σχόλια, ἔκδ. «Γρηγόρη», Ἀθῆναι 1966). Δέν ἐγνώριζε ἐπίσης ὁ κ. Ἀθ. Στ. τὰ περὶ «**Σπερματικοῦ Λόγου**»; Παραπέμπουμε στήν κλασικὴ φράση τοῦ Ἀγίου Ἰουστίνου, φιλοσόφου καί Μάρτυρα († 166): «**εἴ τι οὖν παρὰ πᾶσι καλῶς εἴρηται, ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν ἐστι**» (= ὅ,τι καλὸ ἔχει ληχθῇ ἀπὸ ὅλους – τοὺς πρὸ Χριστοῦ – ἀνῆκει σ' ἐμᾶς τοὺς Χριστιανούς. βλ. Ἀπολογία Β', §13, P.G.6, 465C καί ΒΕΠΕΣ, 3, σ. 207.

Ἰδοὺ τί γράφει σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτὸ ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης († 1809): «...Καὶ τὸ νὰ διαλεγῇ τινὰς τὰ καλὰ καὶ ὁρθὰ ἀπὸ τοὺς ἐναντίους, τοῦτο δέν κατηγορεῖται· ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ νὰ δανεῖζεται τὰ σαθρά καί τὰ κακόδοξα.» (βλ. Ἀγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἐξομολογητάριον..., Ἑνετίσι 1794, σ. 67, σημ. 1· καί ἔκδ. Ἐξομολογηταρίου ἀπὸ τὸ Νεκτάριο Παναγόπουλο, Ἀθῆναι 1988, σ. 89, σημ. 72).

Ὁ ἴδιος Ἅγιος ἀναλυτικότερα γράφει στὸ «**Εορτοδρόμιον...**» (ἔκδ. ἐν Βενετίᾳ 1836, σ. 584· καί ἔκδ. «Ὁρθοδόξου Κυψέλης», Θεσσαλονίκη 1987, τόμ. Γ', σ. 220, σημ. 77): «... Τὰ κακόδοξα φρονήματα καί τὰ παράνομα ἔθνη τῶν Λατίνων καί τῶν ἁλλῶν αἰρετικῶν πρέπει νὰ μισῶμεν καί νὰ ἀποστρεφώμεθα· εἴ τι (= ὅ,τι) δέ εὐρίσκεται ἐν αὐτοῖς **ὁρθῶς ἔχον καί ὑπὸ τῶν Κανόνων τῶν Ἱερῶν Συνόδων βεβαιούμενον**, τοῦτο δέν πρέπει νὰ μισῶμεν καί νὰ ἀποστρεφώμεθα, ἵνα μὴ λήθωμεν καί αὐτοὺς τοὺς Κανόνας μισοῦντες καί ἀποστρεφόμενοι...». [βλ. καί Ἀγιορείτου Μοναχοῦ Νικοδήμου (Μπιλάλη, θ.-φ.), *Ὁ Πρωτότυπος Βίος τοῦ Ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου*, Ἅγιον Ὅρος-Ἀθῆναι 2007, σ. 96].

Υπάρχει ὅμως καί μία ἄλλη πλεονεξία τῆς «Ποιμαντικῆς τῆς Τεκνογονίας», στήν ὁποία ἰσχυρίζεται ὅτι «συμβάλλει ἐξ ἐπόψεως ὁρθοδόξου»(;) ὁ κ. Ἀθ. Σταυρόπουλος. Εἶναι ἡ πλεονεξία τῶν ἐπιζώντων καί ὑποψηφίων Ποιμένων-Ἐξομολόγων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται κυρίως ἡ Ἐγκύκλιος τὸν-

ζουσα τήν «ένιαίαν... Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας» [βλ. σ. 10 καί Σχόλιο (ιε), σ. 17]. Καί τῆς ἰδίας «ένιαίας Παραδόσεως» καί «γραμμῆς» φορεῖς ἦσαν καί οἱ γνωστοί καί σεβαστοί Γεροντάδες-Πνευματικοί τοῦ 2ου ἡμίσεος τοῦ 20οῦ αἰ. (1950–2000), ὅπως ὁ **Γ. Φιλόθεος** Ζερβάκος, ὁ **Γ. Γερβάσιος** Παρασκευόπουλος, ὁ **Γ. Ἰάκωβος** Τσαλίκης, ὁ **Γ. Πορφύριος** Μπαϊρακτάρης, οἱ Πάτριοι **Γ. Ἀμφιλόχιος** Μακρῆς καί **Γ. Παῦλος** Νικηταρᾶς, ὁ **Γ. Χαράλαμπος** Βασιλόπουλος, ὁ **Γ. Ἐπιφάνιος** Θεοδωρόπουλος καί **δεκάδες** Πνευματικοί ἀνά τήν Ἑλλάδα, μέλη ἢ συνεργοί τῶν Ἀδελφότητων «Ζωῆς» καί «Σωτήρος», συνεχιστές τῆς «γραμμῆς» τῶν μακαριστῶν Εὐσεβίου Ματθοποῦλου καί Σεραφεῖμ Παπακώστα.

Ἄραγε δέν ἐγνώριζε ὁ κ. Ἀθ. Σταυρ. τήν ὀρθόδοξη «γραμμή» ὄλων αὐτῶν καί πολλῶν ἄλλων, τῶν πλείστων θεολόγων καί πολλῶν Ἐπισκόπων (ὅπως ὁ πρ. Φιλωρίνης **Αὐγουστίνος**, ὁ πρ. Ὑδρας **Ἱερόθεος** κ.ἄ.); Ἡ μήπως ἐνόμιζε ὅτι ὅλοι αὐτοί εὐρίσκονταν σέ ἄγνοια καί πλάνη;... Ἡ ταπεινή μας γνώμη εἶναι ὅτι ἡ «συμβολή» τοῦ ἀπέβλεπε ἔμμεσα σέ ἀλλοιότητα «γραμμῆς», σέ ἐκσυγχρονισμό τῆς «ένιαίας Παραδόσεως».

Ἀλλὰ μετά τήν ἔκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Σταυροπούλου στό ἄλλοτε παραδοσιακό καί τελευταῖα οἰκουμενιστικό Περιοδικό «Ἀναπλάσις» (Σεπτ. 1977, σ. 10–14) δημοσιεύθηκε ἐκτενής βιβλιοπαρουσίασή του ἀπό τό «νεορθόδοξο» θεολόγο κ. **Ἀθαν. Κοτταδάκη**, ὁ ὁποῖος ὑπερεπαινεῖ ὡς «βαρουσήμαντη μελέτη» τό βιβλίον τοῦ φίλου του συγγραφέα κ. Σταυροπούλου, ἐνῶ κρίνει καί κατακρίνει τοὺς συμφωνοῦντας μέ τήν Ἐγκύκλιον τῆς Ἱεραρχίας καί τίς θέσεις της, μέ γλώσσα καί χαρακτηρισμούς ἀνοικτεῖς, ἄν μή ὑβριστικούς.

Βέβαια, στό ἐπόμενο τεῦχος τῆς «Ἀναπλάσεως» (Νοέμβριος 1977, σ. 4–7) ἀπάντησε τεκμηριωμένα στόν κ. Κοτταδάκη, ἀλλὰ καί στόν κ. Σταυρόπουλο, ὁ ἤδη μακαριστός Ἀρχιμ., θεολόγος, συγγραφέας καί Πνευματικός π. **Νικόλαος Ἐμ. Ἀρκᾶς**, ὁ ὁποῖος

πρίν ἀπό τήν ἔκδοση τῆς Ἐγκυκλίου Β' τοῦ 1978 εἶχε ἐκδώσει τό ὄντως ὀρθόδοξο βιβλίον τοῦ «Γάμος καί τεκνογονία. Τό πολυσυζητούμενο θέμα τῶν ἡμερῶν μας», Ἀθῆναι 1978.

(Ἡδη κυκλοφορεῖται σέ Δ'-4η ἔκδοση, Ἀθῆναι 1996, σελίδες 170, σέ ἀπλή δημοτική γλῶσσα, καί διατίθεται ἀπό τίς Ἐκδόσεις «Ὁ Σταυρός», Ζωοδ. Πηγῆς 44–106 81 Ἀθῆναι, τηλ. 210-38.05.539, ἀλλὰ καί ἀπό τήν Π.Ε.ΦΙ.Π.).

Ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας στόν Πρόλογο τῆς Β' ἐκδόσεως γράφει γιά τό βιβλίον του: «Ἡ αἰσθητά ἐνθαρρυντική εὐμενής κριτική, ὅσο καί ἡ ἀνεπιφύλακτη ὑποδοχή τῆς Α' ἐκδόσεως ἐκ μέρους σεβαστῶν Ἀρχιερέων, ἀγαπητῶν ἀδελφῶν (ἐν. Ἱερέων-Πνευματικῶν) καί ἀρμοδίων περὶ τό θέμα εὐλαβῶν πιστῶν, μοῦ δίδει τό θάρρος νά προχωρήσω καί σέ Β' ἔκδοση, ἐπηρεαζομένη καί βελτιωμένη...».

Ἀνέληπτα ὅμως γιά τοὺς ἐπικριτές τῆς Ἐγκυκλίου, μέ «ἄλλοθι» καί χωρίς σαφεῖς δικές τους θέσεις, τόν ἐπόμενο χρόνο (τό 1978), ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διαπιστώνουσα ταχεῖα πορεία «ἐπὶ τὰ χεῖρω» («ἀπό τό κακό στό χειρότερο») στό μέγα θέμα **Γάμος-Οἰκογένεια**, ὀρθά καί ὀρθόδοξα πράττουσα, ἔκρινε ἀναγκαῖα τήν ἔκδοση τῆς Β' Ἐγκυκλίου τῆς Ἱεραρχίας **ἐπικυρώνοντας ἀπόλυτα καί ἀνανεώνοντας καί συμπληρώνοντας τήν Α' Ἐγκύκλιον τοῦ 1937 ὡς** ➔

Β'. ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (1978).
Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
Πρός ἅπαντα τόν Ἑλληνικόν Λαόν.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

Πρό τεσσαράκοντα ἐτῶν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἶχεν ἀπευθύνει «πρός τόν ἱερόν Κλῆρον καί τόν εὐσεβῆ Ἑλληνικόν Λαόν» μήνυμα ἀνησυχίας καί παραίνεσιν πατρικήν ἐπὶ τοῦ θεμελιώδους διά τήν ἑλληνικήν οἰκογένειαν καί τήν Χώραν ἡμῶν ζητήματος τῆς ἡλαττωμένης τεκνογονίας καί τεκνοτροφίας.

Ἡ διακήρυξις ἐκείνη τῆς Ἱεραρχίας, χρονολογούμενη ἀπό τοῦ ἔτους 1937, ἔθετε πάντας ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν αὐτῶν διά τήν μεγάλην ταύτην κρίσιν, τήν ὁποίαν διέρχεται καί εἰς τήν Χώραν ἡμῶν ἡ Οἰκογένεια, ἀλλά καί ἡ Πατρίς καί τό Ἕθνος ἐκ τῆς ἀνησυχητικῆς

(1), ὑπογεννητικότητα τοῦ Λαοῦ. ⁽¹⁾
σ.25. Ἡ κρίσις αὕτη εἶναι πρωτίστως **κρίσις ἠθική καί κοινωνική**. Δέν εἶναι δέ ἄσχετος πρὸς τόν κλονισμόν τῆς ζωῆς Χριστιανικῆς Πίστεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἔζησεν ἐπὶ αἰῶνας καί ἐμεγαλουργήσε τό Ἕθνος ἡμῶν. Ἀλλ' ἐσχάτως ἐξέλιπεν ἀπό πολλοὺς ἡ ἐλπίς «ἐπὶ τόν Θεόν τόν ἰσχυρόν, τόν ζῶντα» (Ψαλμ. 41, 3, 6) καί ἡ ἀτονία αὕτη «τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. 3, 15) ἐπέφερε τήν ἀπάρνησιν τῶν χριστιανικῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καί τήν ἀποστασίαν ἀπό τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν Πίστεως. Γέννημα τῆς ἀποστασίας αὐτῆς εἶναι καί **τό ὀξύτατον σήμερον πρόβλημα τῆς φυγοτεκνίας ἢ ὀλιγοτεκνίας**.

(2), νεσθε καί πληρώσατε τήν γῆν» ⁽²⁾
σ.26. Εἶναι ὁμως θέλημα καί ἐντολή τοῦ Θεοῦ τό «**αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε καί πληρώσατε τήν γῆν**» (Γενέσ. 1, 28). Καί τήν ἐπιστροφὴν καί συμμόρφωσιν πρὸς τό θεῖον τοῦτο θέλημα ὑπέδειξεν ἡ φωνή τῆς Ἐκκλησίας διά τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς τότε πρὸς τόν Λαόν. Παρίσταται δέ ἐπιτακτική ἀνάγκη νά ἐπαναλάβῃ τήν σύστασιν ταύτην καί σήμερον καί νά ἀνανεώσῃ **διά τοῦ παρόντος διαγγέλματος αὐτῆς ὅ,τι πρό τεσσαρακονταετίας** διεκήρυξεν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία πρὸς τὰ τέκνα της.

Κατά τὰ διαρρεύσαντα ἔτη ὅχι μόνον δέν ἐσταμάτησεν, ἀλλά τοῦναντίον ἐχειροτέρησεν ἡ ἀνησυχητική ἐκείνη κατάστασις. Ἡ **φυγοτεκνία καί ἡ ὀλιγοτεκνία ἔλαβον ἀπιθάνους διαστάσεις. Τί δέ νά**

δὼντως ὀρθόδοξη! Τήν παραθέτουμε ἀνωτέρω.

Στό μέγα ὁμως τοῦτο θέμα, Ὁρθόδοξος Γάμος καί Τεκνογονία, σύν Θεῷ, θά ἐπανέληθουμε καί προσεχῶς, καί, ἂν χρειασθῇ, καί στήν κριτική τοῦ κ. Ἀθ. Στ. καί τῶν ὁμοφρόνων του. Διότι δυστυχῶς τὰ τελευταῖα αὐτά ἔτη ἀπό παντοῦ βάλλεται ἡ Ἑλληνορθόδοξη Παράδοσή μας καί προπάντων ἡ **Ἑλληνορθόδοξη ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ**, ὡς συνισταμένη τοῦ ἱεροῦ

καί αἰωνίου ἀξιολογικοῦ τριπτύχου: «Οἰκογένεια-Πατρίδα-Θρησκεία (Ὁρθοδοξία)». Γιατί μόνο τό σφόδρα πολεμούμενο αὐτό τρίπτυχο μπορεῖ νά ἀνατρέψῃ τό «στρωμένο» ὑποῦλη, ἀπό τόν ἀνθέλληνα Ἑβραιοαμερικανό Χένρυ Κίσσινγκερ, σχέδιο ἐξαφανισμοῦ τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Γένους-Ἐθνους μας (βλ. σ. 31 τοῦ προηγουμένου τεύχους τοῦ Περιοδικοῦ μας, ἀρ. 118/2008).

εἴπωμεν καί διά τās φρικτάς ἀμβλώσεις, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμός φθάνει κατ' ἔτος εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων;⁽³⁾ Καί ὅλη αὐτή ἡ ἐκ-^{(3),}
στρατεία κατὰ τῶν γεννήσεων ἐδημιούργησε τεράστιον ἠθικόν θέμα καί ^{σ.26.}
ἐντονον δημογραφικόν καί ἐθνικόν πρόβλημα. Διά τοῦτο ὡς ὑπεύθυνοι
ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας **ἀπευθυνόμεθα**:

α) **Πρός τήν Κυβέρνησιν** τῆς Χώρας καί τήν ἐθνικήν κοινο-
βουλευτικήν ἀντιπροσωπείαν καί καλοῦμεν αὐτάς **νά ἀποφύγουν ὁ-
πωσδήποτε τήν νομικήν κατοχύρωσιν τῶν ἀμβλώσεων,**⁽⁴⁾ διό-^{(4),}
τι **εἶναι ἐγκλήματα** κατὰ τῆς ἀνατελλούσης ζωῆς καί τῆς ὑπάρξεως ^{σ.26.}
τῶν κυοφορουμένων νέων βλαστῶν τοῦ Γένους· νά μή παραλείψῃ δέ
καί τās ἀπαραιτήτους ἐνεργείας καί παροχάς, διά νά ἐνθαρρύνῃ τήν
αὔξησιν τῆς τεκνογονίας καί νά ἀνακουφίῃ τοὺς φέροντας τὰ βάρη τῆς
γεννήσεως καί συντηρήσεως καί ἀνατροφῆς τῶν τέκνων.

β) **Ἀπευθυνόμεθα πρὸς ὅλους τοὺς ἐγγάμους ἄνδρας,** διά
νά τοὺς ὑπενθυμίσωμεν τό χρέος των, ἵνα «**ἡ ἔννομος συζυγία καί ἡ ἐξ
αὐτῆς παιδοποιῶν**» (ἰ. Ἀκολ. Γάμου)⁽⁵⁾ ἀκολουθῇ πιστῶς τό θέλημα τοῦ ^{(5),}
Δημιουργοῦ «**εἰς βοήθειαν καί διαδοχὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων**» καί ^{σ.27.}
προτρέπομεν ὅλους καί ἓνα ἕκαστον ἰδιαίτερώς «**ἄραι τὸν σταυρὸν αὐτοῦ**»
(Ματθ. 16, 24).

Εἶναι βεβαίως «σταυρός» τό χρέος τοῦτο.⁽⁶⁾ Ἀλλ' ὁ Χριστιανὸς καλεῖται ^{(6),}
ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ νά σηκῶνῃ καί νά βαστάζῃ, ὅπως Ἐκεῖνος, «**τὸν** ^{σ.28.}
σταυρὸν αὐτοῦ» καί νά μή ἀπαρνηῖται θεμελιώδη καθήκοντα.

«Ὅλοι «**ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καί τελειωτὴν Ἰησοῦν,** Ὃς
ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρόν» (Ἐβρ. 12, 2), ἅς μή δι-
στάζουν ἐμπρὸς εἰς τὰ οἰκογενειακά βάρη καί μάλιστα τήν γέννησιν τέ-
κνων «**κυκλοῦντων τὴν τράπεζαν αὐτῶν**»⁽⁷⁾ (Ψαλμ. 127,3). Εἶναι μεγάλη ^{(7),}
εὐλογία καί δωρεὰ τοῦ Θεοῦ ἡ κλῆσις «**ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκος**» των (Λουκ. ^{σ.28.}
14, 23).

γ) **Ἀπευθυνόμεθα καί πρὸς τās γυναῖκας,** τās εὐσεβεῖς Ἑλλη-
νίδας Χριστιανὰς Ὁρθοδόξους, καί παρακινοῦμεν αὐτάς πατρικῶς νά
θυσιάζουν «**τās κοσμικὰς ἐπιθυμίας**» (Τίτ. 2, 12) χάριν τῆς οἰκογενείας καί
τῆς τεκνοτροφίας, **νά ἀποφεύγουν δέ οἵαδήποτε ἀντισυλ-
ληπτικά μέσα καί τρόπους.**⁽⁸⁾ ^{(8),}
^{σ.28.}

Τό καθῆκον τῆς τεκνογονίας ἔχουν χρέος «**ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι
καί μὴ στενάζουσαι**» (Ἐβρ. 13,17), ἵνα καί «**καλὴν συνείδησιν ἔχωσιν**» (αὐτόθι
18), ἥρεμον καί ἀκατάγνωστον, καί ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔρχεται πλου-
σία εἰς τὴν οἰκογένειαν καί ἀποφεύγεται «**ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς
τῆς ἀπειθείας**» (Ἐφεσ. 5, 6).

δ) **Ἀπευθύνομεν περαιτέρω θερμὴν ἑκκλησίαν πρὸς τὸν ἱατρι-
κὸν κόσμον καί μάλιστα πρὸς τοὺς εἰδικούς ἱατρούς,** νά μή συν-
εργοῦν ποτέ εἰς ἀμβλώσεις⁽⁹⁾ καί νά μή γίνωνται «**ἄνδρες αἱμάτων**» ^{(9),}
(Ψαλμ. 5, 7). Φοβούμενοι τὸν Θεόν ἅς ζωογονοῦν τὰ κυοφορούμενα παι-
δία (Ἐξόδ. 1, 17). Καί συνεπεῖς πρὸς τὸν ὄρκον των ἅς ἀποφεύγουν τὰ ^{σ.29.}
«**ἀμβλωθρίδια φάρμακα**» (Μ. Βασ. Κανὼν 8ος),⁽¹⁰⁾ μᾶλλον δέ ἅς συμβάλ-
λουν διά τοῦ κύρους καί τῆς ἱατρικῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν εἰς ἐνθάρρυνσιν ^{(10),}
^{σ.29.}

τῆς κυοφορίας τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν. Θετικήν μόνον συμβολήν καί καλὰς μόνον ὑπηρεσίας ἅς παρέχουν εἰς αὐτάς καί εἰς τὴν Κοινωνίαν.

ε) Καλοῦμεν ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἀσχοῦντας τὸ λειτούργημα τῆς πνευματικῆς πατρότητος εὐλαβεστάτους Ἐξομολογητὰς Ἱερεῖς καὶ ἐντελλόμεθα συνοδικῶς, ἵνα «τὸ αὐτὸ λέγωσι πάντες» (Α΄ Κορ. 1, 10) περὶ τοῦ σοβαρωτάτου τούτου ζητήματος, συμφώνως πρὸς τὴν χαραχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας γραμμὴν (διὰ τῆς προ-
(11),
σ.29. γενοτέρας Ἐγκυκλίου τοῦ 1937)⁽¹¹⁾ καὶ μὴ ἀπομακρύνονται τῆς γραμμῆς ταύτης. Ἐχουν χρέος νὰ ἐμπνεύσουν τὸ φρόνημα τοῦτο –τὸ μόνον ἀληθῶς ὀρθόδοξον– εἰς τοὺς ἐξομολογουμένους καλλιεργοῦντες αὐτοὺς εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ ἐλπίδα, «Ὃς οὐκ ἑάσει (αὐτοὺς) πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνανται (νὰ βαστάσουν), ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι (αὐτοὺς) ὑπενεγκεῖν» (νὰ ὑπομείνουν. Α΄ Κορ. 10, 13).

ς'. Καλοῦμεν τέλος πάντας καὶ πάσας εἰς σταυροφορίαν ὑπὲρ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τέκνων «κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ» πρὸς τὰς οἰκογενεῖας (Εφεσ. 4, 7). Καὶ παρακαλοῦμεν –«ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν» (Β΄ Κορ. 5, 20) – ἵνα ἀκούσουν τὸ μήνυμα τοῦτο μετὰ «πολλῆς συνοχῆς καρδίας» (Β΄ Κορ. 2, 4). Ἀντὶ ἀγωνίας καὶ ἄγχους διὰ τὸ μέλλον τῶν τέκνων αὐτῶν καὶ τοῦ ἔθνους εἶναι προτιμότερον νὰ ἀποδεχθοῦν πάντες τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀναδείξεως περισσοτέρων τέκνων πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῆς ὅλης Κοινωνίας ἡμῶν.

Δέν ἀγνοεῖ ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ὅτι ὑπάρχουν καὶ περιστάσεις δύσκολοι καὶ περιπτώσεις προβληματικαὶ καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνοι εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς τεκνογονίας καὶ τεκνοτροφίας. Εἴτε ἐκ λόγων οἰκονομικῶν εἴτε ἔνεκα τῶν βιωτικῶν συνθηκῶν κ.λπ. εἴτε καὶ ἐκ λόγων ὑγείας, δέν εἶναι ἀπλοῦν, ἀλλὰ πολλὰκις ὀξύ τὸ ἐμφανιζόμενον πρόβλημα.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκολιῶν τούτων ἐπιζητεῖται ὑπὸ πολλῶν κάποια διέξοδος. Ἡ μόνη δέ χριστιανικῶς παραδεκτὴ διέξοδος, διὰ τῆς συζυγικῆς ἐγκρατείας, θεωρεῖται συνήθως «στενὴ πύλη καὶ τεθλιμμένα ὁδός» (Ματθ. 7, 14) καὶ φορτίον βαρὺ καὶ δυσβάστακτον. Εἶναι διὰ τοὺς περισσοτέρους ἀκατόρθωτος «καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν» (τὴν ὁδόν, αὐτόθι). Διὰ τοῦτο ζητεῖται καὶ φέρεται ὡς ἐπιθυμητὴ κάποια ἡπιωτέρα λύσις καὶ «ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία» καὶ συγκατάβασις.

Παρά ταῦτα ἡ λεπτὴ καὶ εὐαίσθητος συνείδησις τῶν Χριστιανῶν, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, δέν ἐπαναπαύεται εἰς τὰς ἐλαστικότητας καὶ τὰς ἀβαρίας. Παραμένει ἀνήσυχος παρά πᾶσαν τυχόν παραχώρησιν καὶ «οἰκονομίαν». Τὴν θεωρεῖ μέτρον ὄχι ἔγκυρον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀβέβαιον καὶ «ἀλυσπελές (=ἀνώφελον) αὐτοῖς τοῦτο» (Εβρ. 13, 17) διὰ τὴν ἀνεμπόδιστον συμμετοχὴν καὶ κοινωνίαν τῆς θείας Χάριτος καὶ τῶν Ἁγίων Μυστηρίων.

Διὰ τοῦτο ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας δέν δύναται νὰ λάβῃ ἀπόφασιν παρὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνας περὶ ἀσκήσεως «ἐκκλησι-

αστικής οικονομίας», ὅπως ζητοῦν πολλοί διά μερικής ἐξαιρετικής περιπτώσεις. Διά τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἐάν ὑφίσταται πραγματικός καί ἀνυπερβλῆτος λόγος (ἀσθενείας κυρίως), **οἱ ἀρμόδιοι Πνευματικοὶ θά δώσουν τὴν πρέπουσαν λύσιν ἐφαρμόζοντες τὰ ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα.**

Ἐπὶ τούτοις ἐκφράζομεν τὴν ἐνθερμον συμπάθειαν ἡμῶν πρὸς πάντας τοὺς πιστοὺς καί θεαρέστως ἐναγωνιζομένους «*τόν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως*» (Α΄ Τιμ. 6, 12) ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας.

Ἄς εἶναι βέβαιοι ὅτι ἐπιφυλάσσεται εἰς αὐτοὺς ἡ εὐτυχία νά λέγουν μέ δικαίαν ἐγκαύχησιν: «*ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός*» (Ἑβρ. 2, 13). Ἰδιαιτέρως δέ εἰς τὰς γυναῖκας τὸ ἔργον τῆς μητρότητος εἶναι κεφάλαιον σωτηρίας, καθὼς εἶπεν ὁ θεῖος Ἀπόστολος: (ἡ γυνή) «*σωθήσεται διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐάν μείνωσιν (οἱ σύζυγοι) ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης*»⁽¹²⁾ (Α΄ Τιμ. 2, 15).^{(12), σ.29.} Ἀντιθέτως, τὰ θυσιαζόμενα καὶ σφαγιαζόμενα διά τῶν ἐκτρώσεων τέκνα θά ἀπαιτήσουν τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ τῶν ἀσπλάγχων καὶ ἀδιστάκτων γονέων των. Αὐτὸ δέ θά εἶναι ἡ καταδίκη των.

Τέλος ἐπευλογοῦντες τὴν καλλίτεκνον καὶ μάλιστα τὴν πολύτεκνον οἰκογένειαν⁽¹³⁾ διαβεβαιοῦμεν αὐτήν ὅτι θά ἔχη πάντοτε τὴν πρακτικὴν ἡμῶν συμπαράστασιν.^{(13), σ.30.}

Ὁ δέ Κύριος εἶθε νά εὐλογῇ τὸ εὐσεβές ἡμῶν Ἔθνος καὶ νά «σώζῃ (αὐτό) εἰς τὸ παντελές» (Ἑβρ. 7, 25).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου 1978.

Μετά διαπύρων εὐχῶν

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

(Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἱεραρχίας Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ καὶ τῶν λοιπῶν Μελῶν τῆς Ἱεραρχίας).

Ἡ Ἐγκύκλιος ἔχει δημοσιευθῇ στό Περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ἀρ. 22-23, 1-15 Νοεμβρίου 1978 κ.ά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ στή Β΄ Ἐγκύκλιο, σ. 22-25.

Τὴν Β΄ Ἐγκύκλιο τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τοῦ 1978 ἔχουμε ἀναδημοσιεύσει καὶ στό ὑπ' ἀρ. 25/1985 τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ μας (πού τότε ἔφερε τὸν τίτλο «Φίλοι Πολυτέκνων»), σελ. 7-11 καὶ 15, μέ σύντομα Σχόλια. Τά ἐπόμενα Σχόλια εἶναι παραπεμπτικά, ἀλλὰ καὶ προσθετικά καὶ συμπληρωματικά καὶ στήν προηγούμενη Ἐγκύκλιο Α΄ (τοῦ 1937), λόγω καὶ τῆς ἐξαρτήσεως τῆς Β΄ ἀπὸ τὴν Α΄ (βλ. Εἰσαγωγικὴ Σημείωση, σ. 3-4).

(1), σ. 22: «...ὕπογεννητικότητας τοῦ Λαοῦ». Οἱ εἰδικοὶ δημογράφοι ὀρίζουν τὴν ὑπογεννητικότητα ἐνὸς λαοῦ, ὅταν ὁ ὀλικὸς μέσος ὅρος (ὁ.μ. ὅ.) γεννήσεων τῶν γυναικῶν, καθ' ὅλην τὴν γόνιμη ἡλικία τους, ἀπὸ 15-55 ἐτῶν, εἶναι χαμηλότερος τοῦ μ.ὁ. ἀριθμοῦ παιδιῶν γιὰ τὴν ἀνανέωση τῶν γενεῶν

ἢ τὴν πληθυσμιακὴ ἰσορροπία, πού θεωρεῖται ὁ ἀρ. 2,1 (παιδιά). Ἡ Ἑλλάδα διέθετε αὐτὸν τὸν ἀριθμὸ μεγαλύτερο μέχρι τὸ 1980-1981 (:2,23). Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς μειωνόταν συνεχῶς, γιὰ νά φθάσει τὸ 2006-2007 στὸν ἀρ. 1,4, πού εἶναι ὁ χαμηλότερος στὴν Εὐρώπῃ καὶ μᾶλλον στὴν Ὑφήλητο! Γιατί

σ' αὐτόν συνυπολογίζονται καί οἱ γεννήσεις τῶν Ἀλλοδαπῶν, Μεταναστῶν-Λαθρομεταναστῶν στή Χώρα μας, πού εἶναι τουλάχιστο **2.500.000-3.000.000**, ἀριθμός ἀναλογικά πολύ μεγάλος γιά τήν Ἑλλάδα καί συγκριτικά μέ τίς ἄλλες χώρες τῆς Εὐρώπης. Ἔτσι, ἂν ἀφαιρεθοῦν οἱ γεννήσεις τῶν Ἀλλοδαπῶν (30%+), τότε ὁ «μεικτός» ἀριθμός **1,4** κατέρχεται **στή 1-μονάδα ἢ καί στό 0,9** (γιά πρώτη φορά στή μακρά ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας)!

Νά γιατί οἱ Πολυτεκνοὶ εἶναι ὄντως οἱ στυλοβάτες τοῦ Ἑθνους, καί μάλιστα οἱ **συνειδητοὶ Ἑλληνορθόδοξοι, πού εἶναι Ὁμοιογενεῖς τῆς Πίστewς καί Ἡρώες τῆς Πατρίδας!** Ἔτσι, ἂν δέν ὑπῆρχαν οἱ Πολυτεκνοί, θά εἴχαμε σχεδόν ἐκλείψει ὡς Ἑθνος!... Καί ὅμως ἡ Ἑλληνική Πολιτεία ἔχει κάμει καί κάνει ἐλάχιστα γι' αὐτούς τοὺς Ἡρώες, πού ἡ «μικρή καί φτωχή» Π.Ε.Φ.Π. τιμᾷ, προβάλλει καί ἐνισχύει ἠθικά καί ὑλικά τό κατά δύναμη (βλ. σ. 2 σέ κάθε τεῦχος καί σ. 30 τοῦ παρόντος).

(2), σ. 22: «...αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε...». Ὁρθότατα στήν Ἐγκύκλιο Α' ἡ Σεπτῆ Ἱεραρχία χαρακτηρίζει τή θεία αὐτή εὐλογία καί ἐντολή **«νόμον αἰώνιον καί ἀκατάθlyτον»** (βλ. σ. 9). Μάλιστα εἶναι ἡ **π ρ ω τ ε υ λ ι ο -**

γία καί π ρ ω τ ε ν τ ο λ ή τοῦ Θεοῦ-Δημιουργοῦ πρὸς τόν «κατ' εἰκόνα» Του ἄνθρωπο, πού μέ τό μοναδικό προνόμιο τοῦ γονέα γίνεται συνδημιουργός **«εἰκόνων Θεοῦ»!** [βλ. καί Σχόλιο (ιζ) στήν Α' Ἐγκύκλιο, σ. 18].

(3), σ. 23: «...ἀμβλῶσεις... κατ' ἔτος εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων...». βλ. σχετικά τό Σχόλιο (α) στήν Ἐγκύκλιο Α' (σ. 13). Ὡστόσο ἐπαναλαμβάνουμε καί ἐδῶ τοὺς φρικτοὺς καί τρομεροὺς ἀριθμοὺς ἐκτρώσεων κατ' ἔτος: **250-300.000 τουλάχιστο στήν Ἑλλάδα καί 500.000.000 (πεντακόσια ἑκατομμύρια) σέ παγκόσμια κλίμακα!** (Ἀνακοίνωση Ο.Η.Ε. τό 1994 στό Κάιρο τῆς Αἰγύπτου). **«Φρίξον, Ἥλιε, καί στέναξον, ἡ Γῆ»!**

(4), σ. 23: «...νομικήν κατοχύρωσιν τῶν ἀμβλῶσεων...». Δυστυχῶς, γιά πρώτη φορά στήν Ἑλλάδα ἡ «νομική κατοχύρωσις» τοὺς ἔγινε τό 1986 ἀπό τήν Κυβέρνηση τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ., πού δέν δέχθηκε κᾶν σέ διάλογο ἐκπροσώπους τῆς Ἰ. Συνόδου! Ὑπερίσχυσε ἡ πίεση τῆς Ε.Γ.Ε. («Ἐνώσεως Γυναικῶν Ἑλλάδας», μέ Πρόεδρο τή σύζυγο τοῦ Πρωθυπουργοῦ κα Μαργαρίτα Παπανδρέου. Μάλιστα σέ Συλλογιστήριο διαμαρτυρίας τῶν Χριστιανικῶν καί Ἑθνικῶν

26

ΞΕΡΕΤΕ τί εἶναι καί τί προσφέρει ὁ ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π. («Πανελλήνιος Σύνδεσμος Προστασίας Ἀγεννήτου Παιδιοῦ»);

ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ σωστά τίς ΓΥΝΑΙΚΕΣ -καί τῆς ἐφηβικῆς καί προεφηβικῆς ἡλικίας νέες, ἀλλά καί γενικά τοὺς ΝΕΟΥΣ-, ὥστε νά μὴν καταλήξουν ΠΟΤΕ στήν τραγική ΕΚΤΡΩΣΗ, οὔτε τῇ χειρουργικῇ οὔτε τῇ φαρμακευτικῇ, ἔστω κάποιων ὥρῶν καί ἡμερῶν (μέ οποιαδήποτε μορφή ἀντισυλληπτικῶν: «κάπι ἐπομένης ἡμέρας» κ.λπ., ὅπως καί μέ «σπιράλ»), πού εἶναι πρῶτην ΕΚΤΡΩΣΗ-ΦΟΝΟΣ, ἀλλ' οὔτε καί μέ ΣΤΕΙΡΩΣΗ. (Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας -ΚΔ' Ἀποστολ. κ.ἄ.- «κανονίζουν» τήν ἐκτροφή μέ πολυετὴ στέρηση τῆς θ. Κοινωνίας καί τῇ στέρηση μέ Ζετὴ ἀφορισμό!).

Κάθε ΓΥΝΑΙΚΑ λοιπὸν «ΑΓΑΜΗ», ἀλλά καί ΕΓΓΑΜΗ, πού ἀντιμετωπίζει πειρασμό ἢ κίνδυνο ΕΚΤΡΩΣΕΩΣ ἢ ΣΤΕΙΡΩΣΕΩΣ, ἄς μὴ δυσκολευθῇ νά ἐπικοινωνήσει μέ τόν ΠΑ.ΣΥ.Π.Α.Π., πού συστεγάζεται καί συνεργάζεται μέ τὴν Π.Ε.Φ.Π. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά ὅσους γνωρίζουν ἐγκύους, πού κινδυνεύουν νά ὀδηγηθοῦν σέ ἐκτροφή. Γράψτε ἢ τηλεφωνῆτε ἢ ἐπισκεφθῆτε μας. Ἡ ΑΝΩΝΥΜΙΑ εἶναι σεβαστή. ΠΡΟΣΟΧΗ ἐπίσης καί ἀποφυγὴ ἀπὸ τὰ Κέντρα «Οἰκογενειακοῦ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ», πού συνιστοῦν ἀντισύλληψη, ἀλλά καί ΕΚΤΡΩΣΗ!... Μακριὰ ἀπὸ τέτοια κέντρα, πού δυστυχῶς προπαγανδίζονται καί διαφημίζονται πιεστικά... Ζητῆστε μας σχετικά ἔντυπα, πού διαθέτουμε ΔΩΡΕΑΝ, ὅπως καί κάθε παρεχόμενη βοήθεια γίνεται ΔΩΡΕΑΝ. Συμβουλευθῆτε καί ἐμπειρο Πνευματικό.

Τηλέφωνα ἐπικοινωνίας: 210-38.38.496, 38.22.586, FAX: 38.39.509.

**Ἀφῆστε με
νά ζήσω!**

Σωματείων (υπέρ τὰ 50) στὰ Προπύλαια Πανεπιστημίου, μέ ἄδεια τῆς Πρυτανείας, οἱ «ΕΓΕΣ», ὅπως τίς ἔληγαν, ἔκαμαν στό χῶρο τῆς ὁδ. Κοραΐ **παράνομη καθιστική Διαδήλωση**, μέ πανώ καί κραυγές... Ἀλλὰ σέ διαμαρτυρία μας (ἡ Π.Ε.Φι.Π. πρωτοστατοῦσε) ἡ Ἀστυνομία ἀναγκάσθηκε νά συλλήβει τίς «ΕΓΕΣ», μέ τίς Προέδρους κα Παπανδρέου καί κα Μπουρδάρα, νά τίς κλείσει σέ «κλούβα» καί νά τίς μεταφέρει στό Τμήμα Μεταγωγῶν!... Καί ἐνῶ ὁ ὄγκος τοῦ Συλλαλητηρίου ὑπερέβαινε τίς 50–60.000, τὰ φιλεκτρωτικά ΜΜΕ ἔγραψαν καί εἶπαν γιά... 2.500–3.000 κόσμος (!)

Ἐξάλλου, μέ πρωτοβουλία τῆς Π.Ε.Φι.Π., μετά τήν «ἄνομη νομιμοποίηση» τῶν ἐκτρώσεων κυκλοφορήθηκε **Ἐγκύκλιος τῆς Δ.Ι.Σ. κατὰ τῶν Ἐκτρώσεων**, τήν ὁποία ἡ «μικρή καί φτωχή» Π.Ε.Φι.Π. ἐξετύπωσε σέ 450.000 φύλλα καί τή διένειμε στίς Ἑνορίες τῆς Ἀττικῆς καί τῶν περισσοτέρων πόλεων τῆς Χώρας. Ἡ Ν.Δ. τότε, ὡς Ἀντιπολίτευση, μέ παρέμβαση τῶν Χριστιανικῶν-Ἐθνικῶν Σωματείων, κατεψήφισε τόν ἐκτρωτικό «νόμο», τόν ὁποῖο ὡς Κυβέρνηση δέν ἀνεκάλεσε ποτέ!... Μάλιστα στίς Ἐνώσεις Γυναικῶν τῆς Ν.Δ. τότε καί ἔκτοτε ὑπερίσχυαν γυναῖκες Βουλευτές καί μετὰ Ὑπουργοί **ὑπέρ τῶν Ἐκτρώσεων!** (Ὁ φάκελος «ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ» τῆς Π.Ε.Φι.Π. εἶναι ὀγκωδέστατος...).

(5), σ. 23: «...ἰ. Ἀκοῦ(ουθία) Γάμου». Ἡ φράση τῆς ἰ. Ἀκοῦ(ουθίας) τοῦ Γάμου: **«ἡ ἔννομος συζυγία καί ἡ ἐξ αὐτῆς παιδοποιία»** σαφῶς συνδέει τό νόμιμο γάμο μέ τήν «παιδοποιία», ὡς ὑπόσχεση καί «ὄρκον» στό Θεό καί τήν Ἐκκλησία Του. Ἐξάλλου ἡ φράση **«εἰς βοήθειαν καί διαδοχὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων»** εἶναι σύνθεση λόγων-φράσεων τοῦ Ἀγ. Ἰω. Δαμασκνοῦ [βλ. Σχόλιο (ιγ) στήν Α' Ἐγκύκλιο, σελ. 15]: **«Ὡστε διὰ τό μὴ ἐκτριβῆναι καί ἀναλωθῆναι τό γένος ὑπὸ τοῦ θανάτου ὁ γάμος ἐπινενόηται, ὡς ἂν διὰ τῆς παιδοποιίας τό γένος τῶν ἀνθρώπων διασώζηται.»** [ΕΑΟΠ, § 24, περί Παρθενίας. Βλ. καί Σχόλιο

(ιγ) στήν Α' Ἐγκύκλιο, σ. 15, μέ πλήρη στοιχεῖα τῆς παραπομπῆς].

Μάλιστα τήν προηγούμενη φράση **«εἰς βοήθειαν καί διαδοχὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων»** ἔθεσε ὡς τίτλο ὠραίου βιβλίου του ὁ ἤδη μακαριστός Μητροπολίτης Κοζάνης **κυρός Διονύσιος (Ψαριανός, πρωτότοκος ἀπὸ 12 ἀδελφία**, υἱός Ἱερέως, ἐγγονός πάππων Ἱερέων καί μέ ἀδελφὸ Ἱερέα). Τό βιβλίο ἐξέδωσε ἡ «Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ἑλλάδος» (τό 1974, σελ. 251) καί ἤδη κυκλοφορεῖται μέ τόν τίτλο **«Ὁ Ὁρθόδοξος Γάμος»**, μέ προτασσομένη τήν ἰ. Ἀκοῦ(ουθία) τοῦ Γάμου. Στήν ἰ. Ἀκοῦ(ουθία) τοῦ Γάμου ἐπίσης ἀνήκει καί ἡ φράση: **«(Κύριε) δός αὐτοῖς (=στοὺς νεονύμφους) εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν»**, γιά τήν ἔννοια τῆς ὁποίας ἀναφέρουμε στό Σχόλιο (ιγ) τῆς Α' Ἐγκυκλίου, σ. 15.

Γι' αὐτό **μία ἐγκόληπα** (μετρίου σχήματος) **ἔκδοση** τοῦ πρωτοτύπου κειμένου **τῆς ἰ. Ἀκοῦ(ουθίας) τοῦ Γάμου**, μέ ὀρθή μετάφραση καί σχόλια, θά ἦταν πολὺ καλὸ νά ἐπιμεληθῇ ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ καί **νά προσφέρεται ΔΩΡΕΑΝ** σέ **ὄλους τοὺς νεονύμφους** ἀπὸ τίς Ἑνορίες τους, οἱ ὁποῖες θά ἀναλαμβάνουν καί τὰ μικρά ἔξοδα κόστους τοῦ βασικοῦ αὐτοῦ βιβλίου.

Ἀκόμη θά πρέπει ἡ ἰ. Σύνοδος, ἡ Δ. καί ἡ τῆς Ἱεραρχίας, νά καθιερώσουν πρὶν ἀπὸ τό Μυστήριό τοῦ Γάμου **Κατήχηση τῶν ὑποψηφίων** (Γάμου), ἂν μὴ κατὰ Ἑνορία, πάντως κατὰ **Μητροπολιτικὴ Περιφέρεια ἢ Ὁμάδα Ἑνοριῶν**, καί νά χορηγεῖται σχετικὴ Βεβαίωση (παρακοιλουθήσεως), ἡ ὁποία θά συνοδεύει τήν Ἀδεια Γάμου. Καί αὐτὰ ἐκτός τῶν «Σχολῶν Γονέων», ὅπου λειτοουργοῦν, πού ἔχουν γενικὸ χαρακτήρα, μέ προαιρετικὴ παρακολούθηση καί ὀλίγους γενικά παρακολουθοῦντας.

Ἀλλὰ καί ἐντὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους θά πρέπει οἱ Ἐφημέριοι-Ὁμιλητές καί οἱ Ἱεροκήρυκες **νά ὁμιλοῦν «ἀπ' ἁμβωνος»** τουλάχιστο 5–10 φορές γιά τόν Ὁρθόδοξο Γάμο καί τὰ σχετικὰ μ' αὐτόν θέματα καί εἰδικότερα

γιά τή μή ἀποφυγή τεκνογονίας (μή: Ἀντισυλληψη, Ἐκτρώσεις, Διαζύγιο, ἐξώγαμες σχέσεις, μεικτούς γάμους κλπ.). Ἡ τουλάχιστο ν' ἀναγινώσκονται εἰδικές Ἐγκύκλιοι γιά κάθε πλευρά τοῦ μεγάλου τούτου θέματος.

Ἡ πρωτοφανής κρίση τοῦ ἱεροῦ Θεσμοῦ τοῦ Γάμου-Οἰκογενείας ἀπαιτεῖ λήψη μέτρων δραστικῶν καί ἐπείγοντων. Ἀλλήλωσε σήμερα εἶναι γενικά εὐκολη –ἀλλὰ καί ἀναγκαία– ἡ διανομή δωρεάν μικρῶν σχετικῶν βιβλίων καί φυλλάδιων, χάρις στά φωτοτυπικά μηχανήματα καί τά Computers.

Ἔτσι ἄρχισε τό 1969 ἡ «μικρή καί φτωχή» Π.Ε.ΦΙ.Π. μέ φυλλάδια καί (τό 1978) μέ τό Περιοδικό αὐτό, ἐξαρχῆς ΔΩΡΕΑΝ, καί σέ πανελλήνια καί παγκόσμια κλίμακα μεταξύ τῶν Ἑλληνορθοδόξων (Ἐνοριῶν καί πιστῶν), μάλιστα μέ τήν «εὐλογία»-ἄδεια τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος καί Κύπρου, πού καί ἀπό τή θέση αὐτή εὐσεβάστως εὐχαριστοῦμε.

(6), σ. 23: «...σταυρός» τό χρέος τοῦτο. [βλ. καί Σχόλιο (ια) στήν Ἐγκύκλιο Α', σ. 15]. Ἀσφαλῶς, εἶναι ὁ Γάμος «σταυρός» ἰσόβιος, ἀλλὰ σὺν τῇ ῥίσις-σωστικός (Α' Τιμοθ. 2, 15) καί ἡλυτρωτικός, ὅπως εἶναι καί «ζυγός χρηστός (=ἀγαθός, ὠφέλιμος, εὐχάριστος) καί φορτίον ἡλαφρόν» (Ματθ. 11, 30). Καί αὐτά ἰσχύουν, ἐφόσον γίνεται «εἰς Χριστόν καί εἰς τήν Ἐκκλησίαν» (Ἐφεσ. 5, 32) καί παραμένει «τίμιος ἐν πᾶσι...» (Ἐβρ. 13, 4).

(7), σ. 23: «κυκλῶντων τήν τράπεζαν αὐτῶν». Ἡ φράση, μέ ἄλλη διατύπωση, εἶναι ἀπό τόν ὠραῖο οἰκογενειακό καί πολυτεχνικό Ψαλμό 127 (στίχ. 3), τόν ὁποῖον ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (ἀπό 8 ἀδέλφια, ὅλα ἀφιερωμένα στό Θεό μέ τοὺς γονεῖς τους, ὡς Μοναχοί) ἔκαμε ὕμνο-ποίημα (β' Τροπάριο τοῦ «Ἀντιφώνου» Γ', στόν Ὅρθρο τῆς Κυριακῆς τοῦ Γ' ἤχου τῆς «Παρακλητικῆς»):

*«Κύκλῳ τῆς τραπέζης σου
εὐφράνθῃτι,
καθορῶν σου, ποιμενάρχα,
τά ἔκγονα (ἢ ἔγγονα) φέροντα
κλήδους ἀγαθοεργίας».*

Παρόμοια καί στό «Ἀντίφωνον» Γ' τοῦ Βαρέως ἤχου:

*«Κύκλῳ τῆς τραπέζης σου,
ὡς στελέχη βλήπων τά ἔκγονά σου,
χαῖρε, εὐφραίνου
προσάγων ταῦτα
τῷ Χριστῷ, ποιμενάρχα».*

(Ἑρμηνεῖα τῶν «Ἀντιφώνων» βλ. στό βιβλίο τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου «Νέα Κλήμαξ», ἐκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 140–44 καί σ. 285–87).

Μέ τόν τίτλο «Κύκλῳ τῆς Τραπέζης σου» ὁ Ραδιοφωνικός Σταθμός τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπό τήν ἴδρυσή του (τό 1989) ἀνέθεσε στήν Π.Ε.ΦΙ.Π. ἑβδομαδιαία ὠριαία ἐκπομπή μέ θέματα οἰκογενειακά-πολυτεχνικά. Ἡ ἐκπομπή συνεχίσθηκε ἐπὶ μία διετία καί ἐκάληψε εὐρεῖα σχετική θεματολογία.

(8), σ. 23: «Νά ἀποφεύγουν δέ οἱ ἀδελφοί ἀντισυλληπτικά μέσα καί τρόπους». Ἡ προτροπή τῆς Ἱεραρχίας ἀναφέρεται στίς γυναῖκες, ἀλλ' ἀφορᾷ καί τοὺς ἄνδρες-συζύγους, ἰατρούς, φαρμακοποιοὺς καί τοὺς ἄλλους ἢ ἑμμεσά συνεργοῦντας στή χορήγηση καί χρήση «οἰωνδῆ ποτε ἀντισυλληπτικῶν μέσων καί τρόπων». Δυστυχῶς, τά ΜΜΕ διαφημίζουν συχνότατα τά ἀντισυλληπτικά, ἐνῶ σέ Σχολεῖα Δημόσια κάποιοι «ψυχολόγοι-σεξολόγοι», ἀφοῦ... «διαφωτίζουν» τά παιδιά, στό τέλος τοὺς προσφέρουν ἀντισυλληπτικά (δωρεάν)!

Μάλιστα στό Ἐξωτερικό σέ κάποιες προτεσταντικές «ἐκκλησίες» στίς εἰσόδους-ἐξόδους τους ὑπάρχουν πανεράκια μέ ἀντισυλληπτικά, πού προσφέρονται δωρεάν! Καί οἱ παπικοί-αἰρετικοί, πού ἄλλοτε ἀπαγόρευαν τά ἀντισυλληπτικά, τελευταῖα τά ἐγκρίνουν παραβαίνοντας τοὺς Ἱ. Κανόνες, πού, πλὴν 25–30, ἔχουν καταργήσει (ὑπὲρ τοὺς 800)!

Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, πού μόνη ἡ Ἁγία Ὁρθοδοξία μας φυλάσσει καί τηρεῖ πιστά καί ἀκαινοτόμητα, διὰ τοῦ Ἁγίου καί Μεγάλου Βασιλείου (Καν. Η'-8ος) καί τῆς Ἁγίας Ϛ' Ἐκτῆς Οἰκουμενικῆς Συνό-

δου (Καν. γ'-91ος) κ.ά., απαγορεύουν πάντα τὰ ἀντισυλληπτικά καί ἐκτρωτικά βότανα (τότε) καί φάρμακα σήμερα. [Βλ. καί μεθεπόμενο Σχόλιο (10)].

(9), σ. 23: «...πρός τοὺς εἰδικούς ἱατρούς, νά μὴ συνεργοῦν ποτὲ εἰς ἀμβλῶσεις» (=ἐκτρώσεις). Ὑπογραμμίζουμε καί τονίζουμε τὴ λ. «πο-τέ», πού ὀρθά χρησιμοποιεῖ ἡ Σεπτὴ Ἱεραρχία. Γιατί δέ ν ὑποχρεώνεται ὁ ἱατρός νά κάμει ἐκτρωση καί γιὰ λόγους «θεραπευτικούς», πού δυστυχῶς «προβλεπεῖ» ὁ Ποινικός Κώδικας (ἄρθρο 304, §4). **Παραπέμπουμε** γιὰ τὸ βασικότατο τοῦτο θέμα στό εἰδικό τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ μας ἀρ. 60/1993, σ. 14-15.

(10), σ. 23: «...ἀμβλωθρίδια φάρμακα» (Μ. Βασ. Κανὼν 8ος)». Πλήρως ἡ περικοπὴ τοῦ Η'-8ου Κανόνα τοῦ Ἀγίου Βασιλείου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«...Καί αἱ τοίνυν τὰ ἀμβλωθρίδια (=ἐκτρωτικά) **διδούσαι φάρμακα φονεύτριαί εἰσι καί αὐταί, καί αἱ δεχόμεναι** (=λαμβάνουσες) **τὰ ἐμβρυοκτόνα δηλητήρια**».

Ὡς «διδούσαι» νοοῦνται οἱ γυναῖκες-μαῖες, τότε. Μεταγενέστερα ὅμως καί σήμερα νοοῦνται καί οἱ «δίδοντες» (=χορηγοῦντες) τὰ ἀντισυλληπτικά γενικά ἱατροί, φαρμακοποιοί κ.ά. Τό ἐπιτίμιο, ὡς φονευτριῶν καί φονέων, ὀρίζει **δεκαετὴ στέρνηση τῆς θείας Κοινωνίας**, μέ ὅσα πνευματικά-παιδαγωγικά μέσα ὀρίσει ὁ διακριτικός Πνευματικός (προσευχή, νηστεία, ἐλεημοσύνη). Γιατί ὁ ἴδιος Ἅγιος ἐπιτρέπει στόν Πνευματικό: «ὀρίζειν δέ μὴ χρόνῳ, ἀλλὰ τρόπῳ» (=ἀνάλογα μέ τόν τρόπο τῆς μετανοίας) **τὴν θεραπείαν**. (Καν. Β'-2ος, βλ. Ἱερὸν Πηδάλιον, Ἀγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, ἔκδ. «Ἀστέρος», Ἀθῆναι 1970, σ. 590. Τόν Καν. Η'-8ο βλ. στή σελ. 595, τέλος).

Ἐξάλλου ὁ Καν. γ'Α'-91ος τῆς Ἀγίας Ὑ'-Ἑκτῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού εἶναι ἐπανάληψη σχεδόν τοῦ Καν. Η'-8ου τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ὀρίζει:

«**Τὰς τὰ ἀμβλωθρίδια διδοῦσας φάρμακα καί τὰς δεχομένας τὰ ἐμβρυοκτόνα δηλητήρια τῷ τοῦ φονέως ἐπιτιμῷ καταυποβάλλομεν**».

(11), σ. 24: «...συμφώνως πρὸς τὴν χαραχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας γραμμῆς...». Ὡς «γραμμῆς» ἐννοεῖται ὅ,τι προστίθεται καί ἐξηγεῖται κατωτέρω, δηλαδή ὁ **χι ἀπόφασις παρὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνες** καί «**ἐφαρμογὴ τῶν ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπομένων**». [Βλ. ἐπὶ. Σχόλιο (12)]. Ὡς ἐγκυρότεροι ὁδηγοί-βοηθήματα κρίνονται καί εἶναι **τὰ δύο βασικά Ἔργα τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου († 1809)**, ἥτοι τὸ Ἱερὸ Πηδάλιον καί τὸ Ἱερὸ Ἐξομολογητάριο, πού ἔχει ἐγκρίνει τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καί σέ μετάφρασὴ τους χρησιμοποιοῦν καί οἱ ὑπόλοιπες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες (καί οἱ Σλαβικές). Εἰδικὰ τὸ Ἱερὸ Πηδάλιον, κατ' ἐντολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπιθεώρησαν καί ἐνέκριναν καί οἱ δύο πρωτεργάτες τοῦ Κοιλιυβαδικοῦ Κινήματος, τῶν Ἱερῶν Ὁρθοδόξων Παραδόσεων, οἱ Ἅγιοι **Μακάριος**, πρ. Μητροπολίτης Κορίνθου, καί **Ἀθανάσιος Πάριος**, εὐρισκόμενοι τότε (περὶ τὸ 1800) στὴ Χίο.

(12), σ. 25: «...σωθήσεται(-σονται) διὰ τῆς τεκνογονίας... μετὰ σωφροσύνης». Τὸ πρῶτο μέρος τοῦ βασικοῦ τοῦτου χωρίου ἀναφέρεται στὴ «γυναῖκα», ἐνῶ ὁ πληθυντικός «ἐάν μείνωσιν» τοῦ δευτέρου μέρους ἀναφέρεται καί στοὺς δύο συζύγους, ὡς συνυπευθύνους εἰδικὰ στό βασικότατο θέμα τῆς τεκνογονίας. Ὡστόσο τὸ «σωθήσεται-σωθήσονται», ἡ σωτηρία, δέν ἐξασφαλιζέται μέ ἀπλή καί μόνη τὴν τεκνογονία, ὡς ἓνα φυσικό, σωματικό καί σαρκικό γεγονός. Γιά νά εἶναι ἡ τεκνογονία μέσο σωτηρίας, πρέπει νά συνδέεται ἄμεσα καί ἀχώριστα μέ **τὴν ὀρθή πίστη, τὴν ἀγάπην καί τὸν ἁγιασμό**, ἀλλὰ καί μέ τὴ **σωφροσύνη**, πού στήν ἀγιογραφικὴ γλῶσσα σημαίνει **ἀγνότητα καί καθαρότητα**, ὅπως καί ἡ **ψυχοσωματικὴ ἀρετὴ τῆς παρθενίας**.

Καί ἀκριβῶς, ἐδῶ πρέπει νά θαυμάσουμε κυριολεκτικὰ τὸ φωτισμὸ ἀπὸ τὸν «Σπερματικό Λόγο» τῶν σοφῶν Προγόνων μας γιὰ τὴν τόσο ὑψηλὴ, ὅσο καί βαθειὰ γλῶσσική τους σύλη-

30

καί... πολύτεκνον οἰκογένειαν». Τό παρόν Σχόλιο εἶναι περισσότερο φιλολογικό, πλὴν ὅμως κρίνεται ἀναγκαῖο, γιατί γίνεται μία παρανόηση – ὅχι στό κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου–, ἀλλὰ σέ

πολλὰ, ἄν μὴ σέ πλεῖστα, σχετικά κείμενα. Δηλαδή, ὅπως ἐξηγοῦμε στό Σχόλιο (iv) τῆς Α' Ἐγκυκλίου, σ. 15, δέν γίνεται σαφὴς διάκριση τῶν ἐννοιῶν τῶν ἱ. «**εὐτεκνίας**» καί «**καλλιτεκνίας**», ὅπως στό ἀνωτέρω κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου Β', μέ τὴ φράση «**καὶ μάλιστα**», ὅπου ὁ σύνδεσμος καὶ δέν δηλώνει ισοτιμία, ὁμοιότητα, ἀλλὰ διαχωρισμό, διάκριση. Ἡ ἱ. «**εὐτεκνία**» ἀπλῶς (ποῦ χρησιμοποιεῖται καί στήν ι. Ἀκολουθία τοῦ Γάμου: «**...δὸς αὐτοῖς εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν**») σημαίνει πρῶτα καὶ κύρια **πολλὰ παιδιά** (τὰ ὅποια μπορεῖ νά εἶναι καὶ καλὰ, μέ τὴ διπλὴ ἐννοια τοῦ **καλοῦ** καὶ **ῥαίου**, ὅπως στή φράση «**καλὸς κάγαθος**»). Ἀντίθετα ἡ ἱ. «**καλλιτεκνία**» σημαίνει μόνο **καλὰ-ῥαῖα** παιδιά, **ἀλλῇ' ὄχι καὶ πολλὰ**. (Καὶ πάλι ἐδῶ παραπέμπουμε γιὰ περισσότερα καὶ ἀναλυτικὰ στό εἰδικό **Ἀφῆρωμα**, τεύχος ἀρ. 94/2002, σση. 19, σ. 24–25).

- ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, Ύποκ/μα Παπαφλέσσα 1, Άγ. Γιώάννης-Λεμεσός, άριθμ. Λογαρ. 0341-01-031847.
- ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, Ύποκ/μα Πάφου 2, Λεμεσός, άριθμ. Λογαρ.: 022-21017153.
- Η Ε.Π.Ο. έχει τήν εύλογία-ούσταση τής Ί. Άρχιεπισκοπής καί τών Ί. Μητροπόλεων Κύπρου.

Μέ τό δικό σας χέρι στήν καρδιά θά τήν περιμένει καί θά τή λάβει ἡ Π.Ε.Φ.Π. (ἡ τήν ὅποια τραπεζική κατάθεσή σας, βλ. σ. 2) μέ χαρά καί εὐγνωμοσύνη, γιά νά τή διαβιβάσει στούς συγχρόνους Ἡρώες Πολυτέκνους καί τά ἀξιαγάπητα Παιδιά τους, μάλιστα τώρα πού ἄνοιξαν τά Σχολεῖα καί **τά Πανεπιστήμια**. Ἐτσι τά ἑξοδά τους, πάντως στενά, εἶναι τώρα πολλή καί βαριά. Γι' αὐτό ἔστω καί μιά μικρή ἀνακούφισή τους εἶναι ἀναγκαία. Σᾶς ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

«Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε» (ὁ Κύριος, Ματθ. 10, 8).
«Μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν» (ὁ Κύριος, Πράξ. 20, 35).

Συνέχεια από σ. 1.

Οικογένεια Θεοδώρου-Άννας Άντωνίου, μέ 8 παιδιά, γεννημένα από 1990 έως το 2007 (3 κορίτσια, 4 αγόρια, «λείπει» 1), Δ. Γερμανία, προσωρινά.

Ο πιστός και σπουδαίος λόγος της Μτέρας Άννας: «...Κάθε παιδί και ευλογία, μία θάνατη ψυχή...» (από τη συνοδεύουσα την ώραία οικογενειακή φωτογραφία και ώραία έπιστολή της) ήταν ακριβώς ο λόγος πού την επιλέξαμε ως πρωτοσέλιδο ΜΗΝΥΜΑ σ' αυτό τό «Εϊδικό ΑΦΙΕΡΩΜΑ», μέ θέμα «τή (μή) αποφυγή της τεκνογονίας...», μάλλιστα ως φωνή ποιμαντική της Σεπτής Ίεραρχίας της Άγίας Όρθόδοξης Έλληδικής Έκκλησίας μας.

Τήν Οικογένεια είχαμε παρουσιάσει και τό 2003 (τεϋχος 99), μέ 6 παιδιά τότε. Καί τή γνωρίσαμε ως «Φίλη των Πολυτέκνων»-Δωρήτρια, μοιλονότι ήταν Πολυτέκνη ή ίδια (καί μέ χρέη γιά τό σπίτι τους). Τό 6ο παιδάκι τους, ό Άγγελος, είχε γεννηθί τό 2001. Καί όμως δέν έκαμαν «αποφυγή της τεκνογονίας», όπως οί πλείστοι σύγχρονοι Νεοέλληνες, πού άρκοϋνται και μένουν συνήθως στο 1-ΕΝΑ ή τά 2-ΔΥΟ παιδιά!... Καί ένώ τό 2005 τό 7ο παιδάκι τους «έφυγε» πρόωρα (από άκουσία αποβολή), δέν είπαν «φθάνουν και πολλά είναι τά 6». Αντίθετα, παρακαλοϋσαν τόν Παντοδύναμο νά τούς χαρίσει και άλλη «ευλογία, μία θάνατη ψυχή», πού ήταν και είναι τό 8ο παιδάκι τους, «ή γλυκειά μας Σπυριδούλα», όπως γράφει ή πιστή και σωστή Μτέρα. Τό ώραίο γράμμα της (πού δυστυχώς δέν διαθέτουμε χώρο πρós δημοσίευσή του όλοκληρου), είναι σαν ένα ώραίο ψηφιδωτό και κάθε περίοδος φράσεων είναι ψηφίδες-μηνύματα αϋθορμήτων έλληνορθόδοξων βιωμάτων. Ίδου ένα μήνυμα γιά τά νέα ζευγάρια:

«Εϋχόμαστε ό Θεός νά μιλήσει στίς καρδιές των νέων ζευγαριών νά κάνουν πολλά παιδιά, δώρα άνεκτίμητα, άστέρια πού μπορούν νά λάμψουν στή γή, άνθρωποι πού θά προσφέρουν στην αϋριανή κοινωνία...»!

Και μία ψηφίδα-μήνυμα ακόμη: «Άς άφεθοϋμε στο Θεό. Καί Αϋτός, πού τά γνωρίζει όλα, θά φροντίζει γιά όλους μας».

Εϋγε και υπερεϋγε σας, Φίλοι μας! Νά χαίρεσθε τά «άνεκτίμητα δώρα και άστέρια»-παιδιά σας, όπως κι εκείνα νά σās χαίρονται. Καί... καλή επάνοδο στην Πατρίδα, όσο γίνεται συντομότερα (όπως τό επιθυμείτε).

Οικογ. Δημητρίου και Εϋτυχίας Στρωματιά, μέ 8 παιδιά, γεννημ. 1993-2007 (6 κορίτσια, 2 αγόρια). Ν. Αιτωλοακαρνανίας, πρόσφατα.

Γιά τόν ίδιο λόγο επιλέξαμε γι' αυτό τό «Εϊδικό ΑΦΙΕΡΩΜΑ» και τή δεύτερη Ύπερπολυτέκνη Οικογένεια, πού επίσης έχουμε παρουσιάσει τό 2004 μέ 6 παιδιά τότε. Οί νέοι γονεΐς είναι και οί δύο νοσηλευτές (Τ.Ε.Ι.) μέ εργαζόμενο ως τό 7ο παιδί τους μόνο τόν πατέρα, ένώ έμεναν στο ένοίκιο, στην Άθήνα. Άλλή όμως δέν απέφυγαν την ευλογημένη

Συνέχεια στή σελ. 32.

Οικογένεια
Στρωματιᾶ.

Οικογεν. φωτογραφία 2007.

Συνέχεια από τή σελ. 31.

ἀπό τό Θεό τεκνογονία, πιστεύοντας καί ἐφαρμόζοντας τοὺς ὠραίους στίχους:

**“Ὅσα μᾶς δώσει ὁ Θεός!
Ἵς εἶναι πάντα εὐλογητός.**

**Κι ὅσα πολλὰ, τόση πολλή
ἔχουνε χάρη καί τιμή»!**

Μάλιστα ἤθελαν πολὺ νά φύγουν ἀπό τήν ὑδροκέφαλη Ἀθήνα καί νά πᾶνε στήν Ἑπαρχία. Καί ἀπρόσμενα, δηλαδή μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ πιστή καί ἥρωική νέα Μητέρα περίμενε τό 8ο παιδάκι τους στό 37 της, ἦρθε ὁ ἀναμενόμενος χρόνια διορισμός της, μάλιστα ὡς καθηγήτριας Νοσηλευτικῆς, ἐνῶ εἶχε γίνει καί ἡ «ἐξοδος» ἀπ’ τήν Ἀθήνα καί ἡ εἴσοδος τους στό... ἥρωικό Μεσολόγγι!

Ξεκινώντας τήν οικογενειακή ζωή τους δέν εἶχαν τίποτε ἄλλο, ἐκτός ἀπό τά ἐφόδια καί προσόντα πού ἀνέφερε ἡ Ὑπερπολύτεκνη κα Ἄννα Ἀντωνίου: «πίστη στό Θεό, θάρρος καί δύναμη καί ἀπλότητα»! Καί τώρα, χάρη σ’ αὐτά τά «ἀνεκτίμτητα» ἐφόδια, ἔλαβαν «δῶρα ἀνεκτίμτητα» κι «ἀστέρια» λαμπερά, τά 8 πρὸς τό παρόν παιδιά τους!

Ὡ τή χαρά τους τή μεγάλην! Ποιός θά τήν ἄλλοιζε μέ ἄλλη;

Ναί, αὐτά εἶναι τά ψηφιδωτά-μηνύματα τῶν νέων καί ὠραίων αὐτῶν Ποιυτέκνων Γονέων, συγχρόνων Ὁμολογητῶν τῆς Πίστεως καί Ἡρώων τῆς Πατρίδας! Ναί, εἶναι «τό μεγαλύτερο σύγχρονο θέμα-θέαμα-θαῦμα», τό ὁποῖο ἀξιώθηκε καί ἀξιώνεται ἡ Π.Ε.ΦΙ.Π. νά γνωρίζει, νά θαυμάζει καί νά προβάλλει μέ αὐτό τό Περιοδικό της «Ἑλληνορθόδοξη Πολύτεκνη Οἰκογένεια».

Μελετᾶτε το, Φίλοι Ἀναγνώστες, ἀλλὰ καί διαδῶστε το στό στενὸ καί εὐρύτερο περιβάλλον σας, παντοῦ, καθὼς μάλιστα κυκλοφορεῖται καί διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ. Ἐγγράψτε σ’ αὐτό γνωστούς καί φίλους σας καί γίνετε ἐθελοντές διανομεῖς-ταχυδρόμοι του. Κι ἐλᾶτε νά γνωρισθοῦμε καί νά συνεργασθοῦμε στὸν ὀφειλόμενο στηριγμὸ τῆς Ἑλληνορθόδοξης Οἰκογένειας γενικά καί εἰδικά τῆς Ὑπερπολύτεκνης-Πολύτεκνης. Εἶναι ὅ,τι καλύτερο καί ἀναγκαιότερο μπορεῖτε νά προσφέρετε, πού ἀξίζει τό λίγο κόπο καί πιάνει πολὺ τόπο, ἀρκεῖ νά τό καλοσκεφθῆτε, νά τό θελήσετε καί νά τό ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΤΕ χωρὶς ἀναβολή...

ΔΩΡΕΑΝ

ΔΩΣΤΕ ΤΟ ΚΑΙ Σ’ ΑΛΛΟΥΣ